

nt

naš tednik

LETO XXIX — Številka 47 24. novembra 1977 Cena 4.— šil. (4 din)
Poštnina plačana v gotovini P. b. b.
Erscheinungsort Klagenfurt Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

Sodišče ignorira politično ospredje dejanj

Okrajno sodišče Velikovec je zaprlo oči pred vsakomur otipljivimi političnimi aspekti procesa proti dvema slovenskima aktivistoma: 29-letni kmet Jože Müller in 22-letni študent Mirko Perč sta po mnenju sodišča storila čisto navadno kaznjivo dejanje, s tem da sta skušala lani kratko pred sklenitvijo protimanjšinskih zakonov v parlamentu napisati na zid kolodvora v Sinči vasi parole proti preštevnanju. Akoravno sta obtoženca bila doslej nekaznovana in akoravno je ležalo na dlani, da nista ravnala iz gole sle po opustošenju in da bi to dejanje izostalo, če bi bile politične prilike za koroške Slovence prijaznejše, akoravno sta obtoženca dejala, da sta pri nameravani akciji (ki jo je žandarmerija preprečila pred morebitno izvršitvijo) sledila le klicu

svoje vesti, sodišče teh argumentov ni upoštevalo ter sodilo le o izoliranem dejanju samem, ne da bi upoštevala njegove okoliščine. Jože Müller je dobil 20 dnevnih tatarov kazni po 100.— šilingov, Mirko Perč pa 30 dnevnih tatarov po 100.— šilingov; v slučaju, da ne bi plačala, pa 10 oziroma 15 dni zapore.

Nenavaden, za koroške razmere pa značilen, je bil okvir procesa: kljub temu, da oba obtoženca stanujeta v sodnem okraju Pliberk, v katerem je slovenščina tudi po sedanjim protimanjšinski zakonodaji „dovoljena“, se nista smela zagovarjati v materinščini; tudi dejanje, zaradi katerega sta se morala zagovarjati, nista morda zagrešila v Waldviertlu, kjer manjšina ne živi avtohtono, ne: svoje parole sta hotela napisati na kolodvorsko postopje v Sinči vasi, kjer sicer stane precejšen odstotek Slovencev, vendar za oblast še kljub temu ni dovolj dvojezičen. Bog nas varuj, slovenska beseda pred okrajnim sodiščem plebiscitnega mesta Velikovec!

Odvetnik dr. Zwitter je opozoril na to okoliščino in dejal, da državna pogodba zagotavlja uradno slovenščino v okrajih s slovenskim in mešanim prebivalstvom, vsakdo ve, da je Velikovski okraj jezikovno mešan. Državna pogodba končno ne zagotavlja dvojezičnosti kraju dejanja oziroma zločina, temveč prebivalstvu dvojezičnega ozemlja. Na ta argument državni tožilec dr. Pleschiutchnig ni bil pripravljen in je, preden bi podal k temu stališče, predlagal, naj za kratko prekinemo postopek. (Državni tožilec je odvisen od vlade in je moral vprašati predstojna mesta; poleg tega državni tožilec le redko nastopa pri postopkih pred

okrajnim sodiščem. Navadno zadostuje okrajni tožilec. Tudi to dejstvo kaže, kakšno važnost polaga vlada na kriminalizacijo koroških Slovencev).

Odgovor predstojnih mest je bil negativen. Sodnik dr. Georg Wagner se je temu priključil.

Že prej obtoženca nista zinila nemške besede in je Mirko Perč v imenu obeh podal kratko izjavo v slovenščini, v kateri je dejal, da sta ravnala po svoji vesti in da predlagata postopek v slovenščini. Odslej nista več reagirala na nobeno vprašanje v nemščini in ostala nema ves proces. Sodišče je zavrnilo vse predloge branilcev dr. Grilca in dr. Zwitterja. Predvsem sta slovenska odvetnika hotela dokazati, da sedanja zakonodaja Slovincem škoduje. Dejanje obtožencev bi vsakega poštenjaka, vsakogar, ki je „povezan s pravno zaščitnimi vrednotami“ do tega, da bi storil tako dejanje. Vsi Slovenci čutijo z obtoženci in ni dvoma, da so Slovenci povezani s pravno zaščitnimi vrednotami. Kot priče za ta izvajanja je dr. Grilc predlagal dr. Kreiskega, dr. Klause, dr. Veiterja, dr. Inzka, dr. Apovnika, dr. Tischlerja, dir. dr. Vospernika, Simo in druge. Sodnik je to odklonil.

Sledila sta dva brilantna plectoja obeh branilcev, ki sta nakazala dejanje v vsej njegovi razsežnosti, motivih in okoliščinah. Zaman.

Več o političnih procesih v naslednji številki NT.

● Knjigo „Österreich und seine Slowenen“ bosta avtorja dr. Stuhlpfarrer in dr. Haas predstavila dne 8. decembra 1977, ob 19.30 v galeriji Hildebrand.

NSKS in ZSO pozivata na

POHOD PO DVOJEZIČNI KOROŠKI

Od Pliberka do Brda v nedeljo, 4. decembra 1977

- Za človekove pravice, za člen 7
Proti zakonu o narodnih skupnostih
- Proti zoževanju demokratičnih pravic
v Avstriji
- Proti psihičnemu terorju
Proti političnim procesom
- Za enakopravno gospodarsko pospeševanje južne Koroške

Pohod bo z osebnimi avtomobili ob vsakem vremenu.

Zbirališča in čas odhoda: Pliberk, pred Posojilnico, ob 7,30, Borovlje, na Glavnem trgu, ob 9,45, Celovec, neasfaltiran parkirni prostor ob glavnem kolodvoru, ob 9,30, Loče, pri Pušniku, ob 11,30.

Zaključna prireditev na Brdu/Šmohor

Informacije: pri krajevnih organizacijah in po tel.: 0 42 22 - 72 5 65, 32 5 50, 84 9 24.

Na sliki od leve: sodnik dr. Wagner, odvetnika dr. Zwitter in dr. Grilc, obtoženca Mirko Perč in Jože Müller, državni tožilec Pleschiutchnig in okrajni tožilec Türk.

Bližnji vzhod: izbruhne mir?

Pred letom dni bi vsakega političnega komentatorja, ki bi prekoval za letos Sadatovo romanje v Jeruzalem, zaprli v norišnico. Da je prišlo do srečanja med egipčevskim predsednikom ter njegovim izraelskim kolegom in odtistihmal „dobrim prijateljem“ Beginom, spada med tiste vidne spontane akcije, ki se porajajo v položajih politične stagnacije in se taki premiki z mrtve točke ne dajo prerokovati. Dajo pa slutiti o neizmerno potrpežljivi vlogi tihih posrednikov — tokrat ameriških in romunskih diplomatov, da pripravijo pot takemu srečanju. Ne Sadat in ne Begin nista politična samomorilca, da bi zgolj iz navdušenja predlagala in sprejela to srečanje. Nočemo komentirati spektakularnosti in evforije tega obiska: ves svet je to z napetostjo zasledoval po televizijskem zaslonu.

Kakšni bodo dejanski rezultati te vožnje, danes še ne moremo doumeti. Oba predsednika sta pred knesetom, izraelskim parlamentom, dala precej pobud in diskusijskih namigov, o katerih sta se tudi med štirimi očmi mogla pogovarjati. Ne spektakularnim hitrim korakom je veljala prva skrb, akoravno Sadat takšne rezultate krvavo potrebuje, temveč kontinuiteti, nadaljevanju dialoga. Predvsem pa: vojne ne sme več biti.

Sadata so v Izraelu sprejeli z globokim navdušenjem, ki ga more narekovati desetletno stremljenje prebivalstva po miru. Tudi Sadat ima za sabo več zaveznikov in simpatij svojega ljudstva, kot je bilo to morda videti ob dramatični konfrontaciji. Prezgodaj pa je vse-kakor predlog, naj bi Sadatu podelili Nobelovo nagrado za mir. Glej Kissinger, glej Vietnam.

Kongres jugoslovanskih pravnikov v Skopju

V glavnem mestu Makedonije, Skopju, je bil ob koncu tedna tretji kongres jugoslovanskih pravnikov.

Začetka tridnevnega kongresa, na katerem se je zbralo 1500 pravnikov iz vseh republik in pokrajin, so se udeležili tudi dr. Anton Vratuša in Marijan Breclj in drugi ugledni družbeni in politični delavci.

Edvard Kardelj, član predsedstva SFRJ, je poudaril, da tokratni kongres pravnikov poteka v zelo pomembnem obdobju socialističnega samoupravnega razvoja. Zaradi tega je to srečanje priložnost za izmenjavo mnenj najuglednejših pravnih teoretikov in pravnikov, ki delajo v praksi. Ko je govoril o nadaljnji izgradnji političnega sistema, je tudi opozoril, da to zahteva tudi izgradnjo celovitega pravnega sistema, ki ne bo prilagojen samo odnosom v združenem delu in delegatskem sistemu, temveč bo tudi njun dejanski in kar najbolj celoviti odraz.

Med osvetlitvijo nalog jugoslovanskih pravnikov pa je Edvard Kardelj ocenil, da jugoslovanska družba, tako kot doslej, od njih pričakuje, da bodo z vso odgovornostjo sodelovali tudi pri izdelavi potrebnih državnih in samoupravnih normativnih aktov. Prav tako pa pri teoretičnem opredeljevanju jugoslovanskega pravnega sistema v eni razvojnih faz socializma, ko se državo in samoupravno pravo medsebojno prepletata.

Na kongresu, ki ga je odprl predsednik zveze združenj pravnikov Jugoslavije dr. Darko Černej, so podelili listino Josipu Brozu Titu.

Kiro Gligorov, predsednik skupščine SFRJ, ki je v glavnem referatu spregovoril o aktualnih vprašanjih vloge prava, pravne znanosti in pravnikov pri uresničevanju družbenoekonomskega in političnega sistema na temelju ustave in zakona o združenem delu, pa je podelil tudi medaljo za zasluge z rdečo zvezdo. Z ukazom predsednika Tita je to visoko odlikovanje dobil časopis „Arhiv za družbene in pravne znanosti“.

V obširnem referatu je Kiro Gligorov dejal, da morajo biti temeljni pravni inštituti izvirni. Slonijo naj na novih družbenih odnosih in ne na modifikaciji starih. Za jugoslovanski pravni razvoj je bistveno, da opredelimo pravne kategorije in inštitute, ki bodo uzakonjevali, razvijali in ščitili neodtujljive pravice iz dela delavcev kot nosilcev teh pravic.

Ob koncu je predsednik skupščine SFRJ opozoril, da pravni sistem v Jugoslaviji ne gradijo v nekem centru, temveč v republikah, pokrajinah in v vsaki temeljni organizaciji. Družba in njeni zakonodajni organi pa morajo težiti k zmanjševanju normativne regulative, da bi naredili čim širši prostor pobudam za samoupravno urejanje odnosov povsod tam, kjer je to možno.

GOVOR FILIPA WARASCHA

Na kongresu pravnikov je spregovoril na kratko tudi osrednji tajnik koroških Slovencev Filip Warasch, ki je med drugim povedal sledeče:

„Ko v kratkih besedah orišem našo situacijo, vam ne morem povedati nič pozitivnega. Obratno: stanje slovenske narodne manjšine se iz leta v leto slabša. Leta 1945 smo Slovenci na Koroškem upali, da bo tudi v naši domovini zaživela prava demokracija.

Komaj pa je bila avstrijska državna pogodba podpisana, komaj je zapustil zadnji vojak aliranih sil

republiko Avstrijo, že je nastopil na Koroškem mračnjaški duh, vaje v roke so vzeli prav isti ljudje, ki so pripravljali pot diktaturi 20 let poprej.

Višek vse gonje je bilo brez dvoma zloglasno preštevanje manjšine dne 14. novembra 1976. Toda ponovno se je slovenski narod na Koroškem ob podpori demokratične avstrijske in mednarodne javnosti, predvsem javnosti v SFRJ, zbral in uspešno bojkotiral ugotavljanje manjšine.

Zato danes z vso krutostjo izvajajo tako imenovani zakon o narodnostnih skupnostih v Avstriji, zakon, ki zamenja teritorialni princip člana 7 s personalnim principom, zakon, ki dvema tretjinama Slovencev na Koroškem odreka pravico do uporabe manjšinskih pravic in končno zakon, ki v celoti bazira na številčni moči manjšine, ki jo načrtno in nasilno asimilirajo. To so dejstva, spoštovani kolegi pravniki, ki jih je treba

osvetliti tudi v luči zaključnih sklepov konference o varnosti in sodelovanju v Evropi. Mnenja sem, da republika Avstrija s svojim ravnanjem napram slovenski in hrvatski narodni skupnosti v Avstriji ne krši le sedmi princip sklepe listine, ki zavezuje države podpisnice k spoštovanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin, marveč da krši predvsem deseti princip sklepnega dokumenta v Helsinkih, ki določa, da je treba izvajati mednarodne pogodbe „bona fide“.

V pozdravnem nagovoru IV. zboru slovenskih pravnikov v Portorožu aprila t. l. sem že povedal, da so povsod na svetu pravniki v ključnih pozicijah družbenega dogajanja. Zato sloni na pravniki tudi toliko več odgovornosti za sočloveka. Kot koroški Slovenec, kot pripadnik narodne skupnosti, ki je obsojena na nacionalno smrt, apeliram na vas, da podpirate naš boj vsak dan, vsak na

svojem položaju, kajti koroški Slovenci hočemo živeti kot enakopravni člani družbe. Ne diktat, le dialog bo rešil manjšinsko vprašanje v Avstriji.“

Njegova izvajanja je potrdil tudi delegat dr. Pindič, svetnik na inštitutu za mednarodno politiko in gospodarstvo v Beogradu. Dejal je, da se mora nuditi koroški slovenski manjšini polna podpora v njenem boju za obstoj. Prav tako naj se v dokumentu o tem kongresu pravnikov — v zaključni resoluciji, zavzame tudi obširno stališče do manjšin. Kot skrajno negativno zadržanje do manjšin je dr. Pindič omenil tudi zadržanje Bolgarije do Makedonske manjšine, kot dokaz, da se to vprašanje da tudi vzgledno rešiti, je omenil osimski sporazum med Italijo in Jugoslavijo. Predlagal je, naj v krog pravnikov, ki naj bi z novim odborom izdelali resolucijo, vzamejo tudi dva pravnika, ki sta specializirana na manjšinska vprašanja.

Warasch odgovarjal bralcem „Večera“

Filip Warasch, osrednji tajnik Narodnega sveta koroških Slovencev, ki je bil pred nedavnim oproščen na insceniranem procesu v Salzburgu, je bil zadnjo soboto v mariborskem „Večeru“ gost v redakciji, kjer je odgovarjal na številna zastavljena vprašanja o boleči koroški stvarnosti.

Objavljamo odlomke:

— So profesorji na Slovenski gimnaziji zavedni?

Warasch: Odgovor je težak, ker se zavednost ne kaže samo v tem, kako nastopaš. Marsikdo je na prvi pogled plašen, pa vendar je zaveden. Ne bi si upal ocenjevati, kdo je zaveden in kdo ne. Koroški Slovenci smo s takim ocenjevanjem povzročili že precej napak. Marsikdaj smo koga ocenili za nezavednega, za nemčurja, in pozneje se je prav zaradi tega resnično ponemčil.

— Kako to, da si je Güttler prav vas izbral za „krivca“ in ali vas je osebno poznal?

Warasch: Zakaj sem bil prav jaz tisti, ki so si ga izbrali za grešnega kozla, je težko povedati. Mogoče so vzroki drugi, kot pa mislim sam... Najverjetneje zato, ker sem bil in še vedno sem trn v peti naših avstrijskih politikov. Vse preveč glasno in jasno povem vse, kar mislim o neizpolnjevanju določil avstrijske državne pogodbe. To je po mojem mnenju eden poglavitnih vzrokov. Če bi jim uspel načrt, ki so ga spletli, bi zadali udarec celotni manjšini, ne samo meni osebno. Gotovo so si mislili, če bomo uničili tega, ki je bil v vseh delegacijah koroških Slovencev na Dunaju, v Ljubljani, v Beogradu — pri predsedniku Titu, potem bo manjšina „mirnejša“.

— Občani Raven na Koroškem smo še posebej zainteresirani za poglabitev stikov z zamejskimi rojaki. Kako ocenjujete to sodelovanje in kje bi se dalo izboljšati?

Warasch: Ker ste z Raven, vam je gotovo znan primer pliberškega sejma. S to akcijo sem zelo zadovoljen kajti na pravi način ste pokazali našim nasprotnikom, kako se odgovarja na njihovo ravnanje.

Sodelovanje med koroškimi Slovenci in Slovenci v matični domovini pa bi seveda veljalo še poglobiti in okrepiti. Zdi se mi, da je ena dobrih poti navezovanje stikov s slovenskimi občinskimi odborniki na Koroškem, z našimi kulturnimi društvi in mladinskimi organizacijami.

— Kako je s postavitvijo slovenskega kulturnega doma v Celovcu?

Warasch: Zadeli ste me. Tu moram biti samokritičen, ker sem član odbora kulturnega doma. Moram povedati, da premalo delamo, ker smo prenasiteni z drugimi akcijami in nam kratko malo primanjkuje časa. Položaj s kulturnim domom se razpleta. Dobili smo proces pred ustavnim sodiščem zaradi zemljišča in sedaj bi morali pričeti zidavo. Manjka nam samo gradbeno dovoljenje, kjer bo znova prišlo do zapletov, metali nam bodo polena pod noge. Zato moramo sami pohiteti z lastnim delom, potem pa bi zaprosili jugoslovansko javnost za pomoč v zbiralni akciji.

— Kakšno pa je sodelovanje ko-

roških Slovencev in gradiščanskih Hrvatov?

Warasch: Sodelovanje obstaja in se izraža v medsebojnih posvetih obeh vodilnih organizacij oziroma kulturnih društev. Srečujemo se štiri- do petkrat na leto. Izmenjujemo izkušnje, njihova kulturna društva gostujejo pri nas, prav tako naša pri njih. Tesnejšega sodelovanja z enotnim ciljem pa ni. To je najverjetneje zato, ker se problema obeh manjšin malce razlikujeta. Gradiščanski Hrvati nimajo meje z Jugoslavijo, odrezani so — geografsko — od matičnega zaledja in imajo poleg vsega še razmeroma dober polo-

IZ KOROŠKEGA KMETIJSTVA:

Praščerejci na poti skupnih koristi

Minuli petek je na povabilo koroške Kmetijske zbornice prišla na Koroško študijska skupina agrarno-industrijsko-turističnega podjetja DOBRINA iz Celja. Namen obiska je bil študij prizadevanj za organizirano prirejo kvalitetnih pujskov, brez katerih ni mogoča oskrba s kvalitetnim svinjskim mesom in izdelki iz njega. Študijska skupina si je ogledala kmetije, ki se bavijo s prirejo pujskov v območju pliberškega krožka v spodnji Labotski dolini, proučila je organizacijo vnovčenja teh pujskov in ogledala pitališče, ki te pujske pita.

Študijsko skupino pod vodstvom namestnika generalnega direktorja DOBRINE, Franja Lubeja, so v Pliberku pozdravili zbornični svetnik Ignac Domej, poslevoedeči predsednik krožka Rajmund Greiner ter dipl. inž. Alois Letiner in inž. Blaž Singer od pristojnega oddelka za tržno gospodarstvo koroške Kmetijske zbornice. V teku ogledov so goste iz Slovenije pozdravili še ekonomski svetnik Franz Holzer kot predsednik odbora za živalsko proizvodnjo in tržno gospodarstvo zbornice, direktor poslovnega združenja AGROSSERTA Karl Bergmann in predsednik krožka v spodnji Labotski dolini Franz Gönitzer.

Gostom iz Slovenije je pri tem obisku šlo predvsem za to, da spoznajo koroško konstrukcijo oskrbe prebivalstva in številnih turistov s svinjskim mesom. V tem pogledu sta Kmetijska zbornica in njen referent inž. Blaž Singer gostom postregla z bogatim gradivom. Iz zadnjih izvajanj povzemamo naslednje:

V koroškem gospodarstvu se okroglo 31.000 obratov bavi s kmetijstvom. 70 odstotkov teh obratov sodi v kategorijo do 20 ha skupne površine, torej v kategorijo, ki vrednost svoje rastlinske proizvodnje lahko zveča le po poti govedoreje in praščereje. 24.000 koroških kmetov prireja prašiče. Proizvodno bazo predstavlja okroglo 23.000 plemenskih svinj. Ti kmetje priredijo letno okoli 268.000 praščičev, v poprečju 11 na kmetijo.

Celovito vzeto tja do zadnjih let koroški praščerejci niso bili v stanju, da zagotovijo oskrbo okroglo 500.000 koroških prebivalcev s kvalitetnim svinjskim mesom. S tem v zvezi je treba še upoštevati, da se s številom turističnih gostov v poletnih mesecih število prehrabnih dni zveča za okroglo 15 milijonov.

Da bi na eni strani zadostila povpraševanju za dobrim svinjskim mesom, na drugi strani pa nudila malim ravninskim kmetom in zlasti hribovskim kmetom na zemljišča navezan dodatni zaslužek, se je Kmetijska zbornica po izkušnjah, ki so bile pred tem napravljene v območju Pliberka, v sodelovanju s koroško rajfajznovo zvezo pred leti zavzela za organizacijo prireje praščičev, ki se je medtem uveljavila pod kvalitetnim pojmom „južni pujski“.

Zibelka „južnih pujskov“ je stekla 4. oktobra 1964 v Pliberku v sodelovanju 15 kmetov. Ob zibelki sta poleg Slovenske kmečke zveze stali Kmetijska zbornica in koroška rajfajznova zveza. Začelo se je s 37 priznanimi plemenskimi svinjami. 1970 je krožek pri 43 članih

žaj na Gradiščanskem samem. Po vojni so imeli svojega deželnega glavarja, ki jim je „pridobil“ precej javnih služb. Če bi se grobo izrazil, bi lahko rekel, da imajo kaj izgubiti. Prav zaradi tega niso tako vztrajni in prizadevni v boju za manjšinske pravice.

— Kako ocenjujete bodočnost koroških Slovencev?

Warasch: Optimist sem, to sem že poudaril. Vendar bo treba upoštevati dva dejavnika, ki sta pereča zaradi tega, ker nam odtujujeta mladino. Najprej bo treba ustanoviti mrežo otroških vrtcev na celotnem dvojezičnem ozemlju. S tem bi naredili velik korak naprej, ker bi se otroci, ki bi obiskovali slovenske otroške vrtce, pozneje gotovo šolali na slovenskih šolah oziroma prijavljali bi se k slovenskemu pouku. Drugi problem, ki ga moramo rešiti, pa je najti ustrezno zaposlitev za Slovence. Zato ne bi bilo slabo, če bi se jugoslovanske delovne organizacije povezale z našim, slovenskim kapitalom in s tem odpirale delovna mesta za naše ljudi.

— Koliko koroških Slovencev je članov KP Avstrije?

Warasch: Slovencev članov KP Avstrije je zelo malo. Avstrijska KP je bila po vojni med tistimi partijami, ki so slepo sledile ukazom Moskve. V letih 1948/49 je KP izključila iz svojih vrst vse slovenske Korošce.

Danes je v članstvu KP le malo koroških Slovencev, predvsem nekaj mladih, zbranih okoli glasila Kladio. Nekaj časa je kazalo, da nam je avstrijska KP naklonjena, pred kratkim pa se je priključila mnenju uradnih avstrijskih krogov in nas pozvala, naj upoštevamo in priznamo sedmojuljsko zakonodajo. To pa je povsem v nasprotju z našimi stališči, ker menimo, da je to revizija državne pogodbe, in zato ne moremo priznati zakona, ki negira mednarodno priznan pravni dokument.

imel 206 plemenskih svinj, ki so dale 3251 pujskov. Konec minulega leta je število članov znašalo 52, ki so pri 574 plemenskih svinjah priredili 10.418 pujskov v vrednosti 7 milijonov šilingov.

Pliberški zgled je našel vrsto posnemalcev. Organizacija „južnih pujskov“ je konec leta 1976 štela 14 krožkov s 336 člani. Pri 3044 plemenskih svinjah so le-ti priredili 48.984 pujskov v vrednosti 34 milijonov šilingov. Merjeno po koroškem obrtnem zakolju praščičev se je njihov delež dvignil na eno tretjino koroških zakoljev praščičev. Število poslovnih partnerjev, ki odkupujejo te pujske, neprestano narašča. Lani je bilo med njimi 76 takih, ki so odkupili več kot 200 pujskov letno.

Poslovni partnerji združenja „južni pujski“ so se medtem zedinili za uveljavljanje pasemskega križanja na bazi DE svinja X LR merjasec. S tem se bo v prihodnje kvaliteta praščičev tega izvora še izboljšala, rejcem pa bo zagotovila boljše izkupičke. Proces križanja se je pričel leta 1975 in bo zaključen tekom 1979. Za nadaljnjo izboljšanje sodelovanja med partnerji združenja „južni pujski“ bosta še letos ustanovljeni na eni strani Zveza rejcev „južnih pujskov“, na drugi strani pa Koroški krožek pitališč praščičev.

S tem bo nepotrebno partnerstvo v prireji svinjskega mesa v deželi zajelo prirejo od rejske zveze do mesne industrije in njene razdelilne mreže v prid vseh, ki se bavijo s prirejo svinjskega mesa, pa tudi v prid vseh, ki ga kupujejo in uživajo.

Sodišča kriminalizirajo Slovence

● Politični procesi se nadaljujejo v polnem teku: v torek je bila obravnava proti koroškima Slovincema Jožetu Müllerju in Mirku Perču, ki sta bila obtožena, da sta sodelovala pri napisnih akcijah. Danes pa, ko dobite večina bralcev NT naš list v roke, je na dunajskem kazenskem sodišču razpisana ponovna obravnava proti tistim pogumnim selskim fantom, ki so 14. novembra odnesli selsko volilno skrinjo in s tem v Selah uspešno preprečili protislovensko štetje.

Medtem je dospela tudi pismena rzsodba proti Štefanu Petjaku, ki je, kot znano, 4. oktobra pred salzburskim sodiščem bil obsojen zaradi stvarne poškodbe na hudo denarno kazen v višini 150 dnevnihtarifov po 110 šilingov, to je skupno 16.500 šilingov. V slučaju, da ne bi plačal, pa na 75 dni zapora. Poleg tega naj še poravna stroške postopka.

Njegov odvetnik dr. Matevž Grilc je medtem že najvil priziv. Kot znano, so Petjaka obsodili v odsotnosti. Kajti slovenski aktivist se obravnave ni udeležil, ker ni dobil poziva v slovenščini na obravnavo. Pa tudi njegov odvetnik ni bil v Salzburgu. Namesto pa da bi obravnavo preložili in morda le še enkrat in bolj temeljito premislili, ali bi morda le bilo potrebno poslati slovenski poziv na obravnavo, so ga obsodili v njegovi odsotnosti. Sodišče je kljub temu bilo samo o sebi prepričano, da je modro in tolerantno rzsodilo. Temu „mnenu“ se je pridružila tudi večina časopisov.

Sodba, ki je takrat bila ustmeno izrečena, je bila medtem tudi spravljen na papir. Zelo zanimiva v zvezi s tem utemeljitev za to rzsodbo.

Med drugim je rečeno, da je treba smatrati Štefana Petjaka ne kot udeleženca napisne akcije (Petjak je bil šofer tistih aktivistov, ki so napisali parole na nekaj napisov ter na hišo požarne brambe v Miklavčevem), temveč kot neposrednega storilca, ker da je s svojimi prijatelji zavestno in namenoma sodeloval pri dejanju.

Še bolj zanimiv je sledeči odstavek rzsodbe:

„Napisanje političnih parol na zidove in podobno ne predstavlja dopustnega akta demokratične manifestacije ali „objave“; s takim postopanjem se nikakor ne sme zmanjšati integriteta tuje lastnine.

V ostalem se obdolženec ne more sklicevati na silo (opravičljivo silo; kazenski zakonik zagotavlja tistim nedolžnost, ki so zakrivali sicer kaznjivo dejanje le zaradi tega, da bi odvrnili od sebe ali od drugih grozečo nevarnost ali škodo) v smislu § 10, odstavek 1 kazenskega zakonika, ker njemu ali komu drugemu neposredna hujša škoda v času dejanja nikakor ni grozila. Štefana Petjaka je zaradi tega bilo treba obsoditi zaradi težke stvarne poškodbe po paragrafi 125 in 126 kazenskega zakonika.“

Pri tej formulaciji pade predvsem dvoje v oči: sodišče je rzsodilo po svoje, kaj je zanj demokratično in kaj ne. Očitno je za sodišče demokratičen le formalni značaj demokracije, da odloča pri glasovanju večina glasov. Le-teh pa manjšina nikoli ne bo imela in je že dejanje aktivistov bilo potrebno predvsem zaradi tega, ker tisti, ki so imeli in imajo večino glasov, ogrožajo manjšino v svojem obstanku in ji odvzemajo pravice.

Sodišče se je nadalje v izbiro formulacije, da to ni bil „dopusten akt demokratične manife-

stacije“ izognilo razmišljanju o tem, ali je bil ta akt nasilen ali nenasilen. Po vseh ugotovitvah mednarodno priznanih strokovnjakov gibanj za nenasilno borbo je dejanje slovenskih aktivistov paradni primer nenasilne borbe.

Poleg tega je sodišče zatisnilo oči pred političnim ozadjem tega procesa, namreč da je Štefan Petjak sodeloval pri tej akciji le zaradi tega, ker je grozila v tem času (dejanje je bilo 23. junija lani, 14 dni pred sklenitvijo protimanjšinske sedmojuljske zakonodaje) vsem koroškim Slovincem zaradi teh zakonov huda škoda. Sodišče je ugotovilo nekaj zamegljenega o „podzavestni malomarnosti“, zaradi katere je nastala škoda v znesku 41.267,14 šilingov. Ni pa sodišče pomislilo, da Štefan Petjak, pa tudi vsi drugi aktivisti, teh dejanj niso storili iz golega veselja nad poškodovanjem, temveč ker so hoteli opozoriti na nenasilen način na odvzem in kratenje manjšinskih pravic. Če bi bilo koroško manjšinsko vprašanje v redu rešeno, ne bi bilo teh napisnih akcij.

Darujte za žrtve političnih procesov!

V nedeljo, 4. decembra, VSI na POHOD PO DVOJEZIČNI KOROŠKI!

Beachten Sie bitte die Rechtsbelehrung auf der Rückseite!

Aktenzeichen 16 EVr 1822/77-
Ehv 131/77

Verhängung einer Ordnungsstrafe über einen Zeugen in der Hauptverhandlung

In der Strafsache

gegen Stefan Petjak

wegen §§ 125 ff StGB

hat Robert Bozic, Landarbeiter, 9142 Globasnitz, Wankendorf 8

der Vorladung als Zeuge keine Folge geleistet, ohne für sein Ausbleiben einen hinreichenden Entschuldigungsgrund vorgebracht zu haben.

Es wird daher über den (den) Genannte(n) gemäß § 242 StPO eine Geldstrafe von 500.- S verhängt.

☐ Ferner hat er (sie) die Kosten der durch sein Ausbleiben vereitelten Verhandlung zu ersetzen.

☐ Die Kosten der vereitelten Verhandlung werden mit S bemessen.

☐ Die Bemessung der Kosten der vereitelten Verhandlung erfolgt mit einem gesonderten Beschluß.

☐ Zugleich wird ein Vorführungsbefehl erlassen.

Landesgericht Salzburg
Abt. 16, am 10.11.1977

Dr. Robert Gissinger
Für die Richtigkeit der Abschriftung
des Letzt der Geschäftsverteilung

9 EVr 895/77

EINGELANGT
am 18. NOV. 1977
KANZLEI
Dr. JOHANN TISCHLER

Beschluß

In der Strafsache gegen Johann Malle wegen Vergehen des versuchten Widerstandes gegen die Staatsgewalt nach den §§ 15, 269 Abs. 1 StGB würden Dr. Johann Tischler, Rechtsanwalt in Klagenfurt die Eingaben vom 5.9.1977 und vom 8.11.1977 zur Verbesserung der Übersetzung in die deutsche Sprache binnen 8 Tagen zurückgestellt.

Begründung:

Die Verwendung der slowenischen Sprache zusätzlich zur deutschen Sprache als Amtssprache vor dem Landesgericht Klagenfurt ist im Hinblick auf den nicht im Sprengel einer der im § 3 Abs. 1 Z. 1 der Verordnung der Bundesregierung vom 31.5.1977, BGBl. Nr. 307/77 genannten Bezirksgerichte liegenden Tatort St. Kanzian nicht zugelassen (§ 4 Abs. 1 Z. 1 der zitierten Verordnung).

Landesgericht Klagenfurt
Abt. 9, am 15.11.1977

Ferdinand Hutzemberger
Für die Richtigkeit der Abschriftung
des Letzt der Geschäftsverteilung

Dva dokumenta dvojezičnosti

Tokrat objavljamo še dva druga dokumenta: prvič pisemce, ki so ga dobile slovenske priče v procesu proti Štefanu Petjaku, ki se prav tako kot obtoženec niso odzvali pozivu sodišča, da bi nastopili kot priče, ker niso dobili poziva v materinem jeziku. Odgovor sodišča: vsak od njih je dobil denarno kazen v znesku 500 šilingov. Očitno naj bi se v bodoče vsakdo premislil, preden vztraja na svoji pravici do slovenskega jezika. Če sodnik pristane na tem, da velja le nemščina, dobi priča skoraj avtomatično kazen. Čisto v stilu „najboljšega manjšinskega zakona na svetu“.

Prav tako v stilu tega zakona potekajo priprave za proces proti tistim koroškim Slovincem, ki so postali 8. avgusta lani žrtve žandarmerijskega in policijskega terorja v Škocijanu. Akoravno stanuje obtoženec Janko Malle v Slovenem Plajberku, ki spada pod okoliš okrajnega sodišča Borovlje, kjer je tudi po sedanji nadvse skrčeni zakonodaji dopuščena slovenščina kot dodatni uradni jezik.

Pa tudi prebivalci tistega sodnega okoliša niso deležni v vsakem primeru dvojezičnosti. Slovenščine se smejo posluževati le, če se je dejanje, zaradi katerega je nastavljena obravnava, zgodilo v lastnem sodnem okraju ali pa v kakem drugem, kjer je slučajno dopuščena slovenščina. Ker Škocijan ni deležen dvojezičnosti pred sodiščem, je tudi ni deležen kdo drug, ki ima proces zaradi kakega dejanja ali dogodka, ki se je zgodil v Škocijanu.

Slovensko vlogo, ki jo je na deželno sodišče naslovila odvetniška pisarna dr. Tischler, je sodišče poslalo nazaj s pripombo, naj jo tekom osem dni popravijo. Je bila morda napačna? Ne, bila je le v slovenščini. In kako izgleda popravek? — Ves v nemščini. Torej je dobra le nemščina, ker je pravilna, slovenščina je slaba, ker napačna. Če ne bi šlo za tako pretesno stvar, bi morda dodali še upanje, da bo po popravilu dobila pisarna Tischler na vlogo, napisano v najlepši nemščini, rimsko enojko — namesto sedanje petice za slovensko vlogo.

1. Was sind Volksgruppen?

Vereinfacht gesagt: Gruppen von österreichischen Staatsbürgern. Mit einer anderen Muttersprache als Deutsch. Und mit eigenem Volkstum. In Österreich ist jedermann frei, sich zu einer Volksgruppe zu bekennen. Und niemand darf dadurch benachteiligt werden.

Pisma bralcev:

Izvleček iz pisma, ki smo ga prejeli te dni:

„... Damit Sie meine Gesinnung kennen, möchte ich Ihnen ganz unverblümt sagen, daß ich es primär nicht für meine Aufgabe ansehe, für die Lebensinteressen der slowenischen Volksgruppe in Kärnten einzutreten. Ich würde das dann für meine Pflicht halten, wenn die Kärntner Slowenen noch, wie im 19. Jahrhundert, kulturell unterentwickelt wären und somit selbst nicht imstande, für ihr Lebensrecht einzutreten. (Dies dürfte bei den Kroaten im Burgenland viel eher der Fall sein.) Die Slowenen verfügen heute trotz den Ausgewanderten von 1920 und dem slowenischen (und deutschen) Aderlaß von 1938 ff. (bzw. 1945) über eine Intelligentsia, die sich quantitativ und qualitativ sehen lassen kann. Deren Aufgabe ist wenigstens in erster Linie die Wahrung der slowenischen Rechte.

Mein Standort ist zunächst gesamtösterreichisch. Ich glaube, daß es das vitale Interesse nicht nur der slawischen Minderheiten Österreichs, sondern genau so auch der deutsch sprechenden Mehrheit ist, daß die in unserer Verfassung, in den von Österreich unterzeichneten Menschenrechtsdeklarationen und -konventionen und im Staatsvertrag von 1955 international garantierten Verpflichtungen eingehalten werden. Wer nicht mit allen gewaltlosen Mitteln für die Wahrung der Menschenrechte jedes Österreichers eintritt, ist mitschuldig, wenn der soziale Pakt, auf dem unsere Demokratie beruht, ein wertloser Fetzen Papier wird. Er untergräbt also die Zukunft unseres Vaterlandes. Wer sich in der Heimat fremd fühlt, wird immer für einen Irrentismus in dieser oder jener Form anfällig sein. Das war auch in Südtirol bis vor 10 Jahren ganz deutlich. Kann man jemand zwingen, sich einer Familie zugehörig zu fühlen? Wie könnte man das? Wir nehmen dich auf, du gehörst zu uns, wenn du dein Wesen ablegst und wirst wie wir: Das ist geistiger Zwang, das schürt die Empörung; das ist vor allem ein geistiges Armutszeugnis.

Kontaktkomitees oder Volksgruppen-Beiräte könnten nützliche Arbeit leisten, ins solange man die Teilnehmer nicht an Voraussetzungen bindet, die die Lösung gewisser Fragen präjudizieren, solange volle Freiheit des Wortes gegeben ist. Aber viel wichtiger ist es für eine Volksgruppe, wenigstens eine Stimme zu haben, einen Vertreter, dessen Stimme zu jeder Zeit landesweite, bundesweite, internationale Resonanz hat. Diese Resonanz hat nur ein Nationalrats- oder ein Landtagsabgeordneter. Auf die Wahl eines von allen Menschen slawischen Volktums und slawischer Sprache in Österreich gewählten Abgeordneten zum Nationalrat zu rechnen, wäre in näherer Zukunft wohl eine Utopie. Aber die Zahl der Stimmen, die einen slowenischen Abgeordneten in den Klagenfurter Landtag bringen, müßte doch aufzubringen sein. Bei der letzten Landtagswahl war die Zahl, glaube ich, ja nur wenig unterschritten. Die baldige Wahl eines solchen Abgeordneten ist ein gesamtösterreichisches Interesse. Er würde sicher manchmal niedergeschrien werden. Aber schließlich müßte man ihn doch anhören, und solange Leute einander zuhören und miteinander reden, ist Hoffnung auf Einigung, auf Frieden...“

Koroška stvarnost – v NAŠEM TEDNIKU

Novice iz Bilčovsa in okolice

Včasih nanese, da je iz kakega kraja poročati skoraj samo razveseljive novice, včasih pa se zgodi ravno nasprotno. Tako je zadnje čase tudi z Bilčovsom. Ko so pred kratkim blagoslovili novo pokopališče in mrtvašnico, si verjetno nihče ni mislil, da se bodo v najkrajšem času preselili v večnost kar štirje prebivalci iz Bilčovsa in okolice.

Dne 16. novembra smo položili na staro pokopališče Pepija Stinglerja z Male Gore, 19-letnega mehanika, ki je umrl za levkemijo. V najkrajšem času je shiral zaradi zahrbtno neozdravljive bolezni. Veder, vesel in priden je bil. Ko je sredi letošnjega leta zbolel, si nihče ni mislil, da je bolezen tako huda. Zdravja je iskal tudi na Dunaju, a vsa zdravniška znanost je bila zaman. V nedeljo, 13. novembra, so ga prepeljali še živega z Dunaja na dom, kjer je še isti dan umrl. Za njim žalujejo starši in tri sestre, katerim velja, enako kot vsem drugim sorodnikom, naše iskreno sožalje.

Takoj za rajnim Pepijem Stinglerjem je odšla v večnost v starosti 60 let Marija Schellander, Odamečeva mama s Potoka. K večnemu počitku smo jo položili na novo pokopališče v nedeljo, 19. novembra.

V petek, 17. novembra, je umrla v celovski bolnišnici Pavla Brugger, dolga leta ravnateljica bilčovske osnovne šole. Doma je bila na Spodnjem Štajerskem, že pred drugo svetovno vojno je prišla na Koroško. V Kajzarah si je postavila pod Tišlarjem svoj dom, kjer so jo tudi našli obnemoglo ob postelji. Takoj so jo prepeljali v celovško bolnišnico, kjer pa je kmalu zatem umrla. Pokopali smo jo v sredo, 23. novembra.

Grozno je odjeknila vest, da je

SLOVENSKA KMEČKA ZVEZA

Gasometergasse 10/I, 9020 Celovec vabi slovenske kmete na strokovno ekskurzijo, ki bo v četrtek, 15. decembra 1977.

Ob 6.00 pri avtopodjetju Sienčnik v Dobrli vasi.

Od 6.30 zbirališče na neasfaltiranem parkirnem prostoru pri glavnem kolodvoru v Celovcu.

Zadnji rok prijave 13. decembra 1977. Vsakdo se lahko prijavi ali pismeno ali po telefonu.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Oton Župančič

Veronika Deseniška

Tragedija v dveh delih (petih dejanjih)
OB STOLETNICI PESNIKOVEGA ROJSTVA

Scena: VLADIMIR RJAVEC
Kostumi: MIJA JARC
Glasba: MOJMIR SEPE
Režija: JOŽE BABIČ

ČETRTEK, 8. DECEMBRA 1977, OB 13.30
V MESTNEM GLEDALIŠČU V CELOVCU

NA OSREDNJO PRIREDITEV VABI KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA V CELOVCU

Vstopnice v predprodaji pri krajevnih prosvetnih društvih, pri voditeljih Farne mladine, v pisarni Krščanske kulturne zveze v Celovcu, tel.: 0 42 22 / 72 5 65 - 24, ter eno uro pred predstavo pri blagajni.

Iz Podjune bo vozilo Sienčnikovo avtopodjetje na predstavo „Veronike Deseniške“ po temle voznem redu:

11.40 Pliberk-zadruga, 11.45 Jamnik, 11.50 Šmihel-Šercer, 12.05 Šentlipš pri Rečniku, 12.15 Dobrla vas-Sienčnik in 12.30 Škocijanski farni dom.

v ponedeljek, 21. novembra, ob pol štirih jutraj umrl v celovski bolnišnici v starosti 42 let Tomi Lesjak, mladi Jančič iz Pograda. Bil je zidar, delal je pri celovškem podjetju Malle. V petek, 11. novembra, je vozil iz Celovca s firm-skim kombijem delavce domov. Na Ročici se je hotel v nepreglednem ovinku ogniti neki ženi, ki je tiščala otroški voziček in tresnil v tovrnjak firme Leeb iz Kotmare vasi. Vseh sedem delavcev je bilo deloma huje deloma laže ranjenih. Med ponesrečenci je bil tudi Ka-

rel Ogris, Žalnik iz Pograda, enako kot Tomi Lesjak vnet prosvetaš. Rajni Tomi Lesjak se je zapisal z dušo in srcem prosvetnemu delu kot igravec, pevec in dolgoletni „Bilkin“ tajnik. K večnemu počitku ga bodo položili danes, 24. novembra popoldne. (Več o rajnem Tomiju Lesjaku bomo objavili v naslednji številki NT).

Naj se vsi odpočijejo v božjem miru!

Vsem hudo prizadetim družinam in svojcem izrekamo naše iskreno sožalje!

Potovanje po Bosni in Hercegovini

Dne 28. oktobra smo se podali člani moškega pevskega zbora „Franc Leder-Lesičjak“ iz Štebna, mešanega pevskega zbora „Peca“ iz Globasnice in narodno zabavnega ansambla „Fantje iz Podjune“, na povabilo občinske konference SZDL Mostar, najprej v Zagreb, odkoder bi morali potem poleteti z letalom v Sarajevo. Toda gosta meglja, ki je že ves teden visela nad letališčem, se tudi tega dne ni dvignila, tako da so morali po večurnem čakanju spremeniti prvotni načrt, ter se podati v Sarajevo z avtobusom.

Ko so prispeli v Sarajevo, so si tam ogledali najprej razstavo maršala Tita, v okviru njegove 85-letnice, ter 40-letnice njegovega prihoda na čelo partije. Tam so bili potem gostje sekretarja občinske konference SZDL Sarajevo. Iz Sarajeva so se nato podali v Mostar, kjer so si naslednji dan ogledali spomenik padlih borcev NOV iz Mostarja, ter se jih spomnili z vencem, katerega so jim položili na grobišče. Sledil je ogled mesta, predvsem so se mudili v starem delu mesta z znanim mostom čez Neretvo. Po ogledu mesta jih je sprejel predsednik OK SZDL Mostar in KUD Abrašević. Na teh sprejemih so najprej dobili vpogled v gospodarski in komunalno-politični sestav in razvoj Mostarja, ter nato o delovanju KUD Abrašević, ki se ukvarja s folkloro, zborovskim petjem, glasbo ter številnimi drugimi dejavnostmi. Posebno so občudovali ogromno garderobo narodnih noš, glasbeni pouk, ter nagrade in priznanja, katere so posamezne skupine dobile na tekmovanjih in prireditvah širom po Jugoslaviji.

Zvečer so nastopili v prenapolnjenem Domu kulture, skupno s folklorno skupino prej imenovane-

ga društva, ter s slovitim mostarskim mladinskim zborom „Mostarske kiše“. Nastop je bil uspešen in gostje upajo, da jim je uspelo, poslušalcem posredovati del Koroške. Na vsak način je uspelo mladinskemu zboru Mostarske kiše posredovati nekaj vtisov iz življenja in trpljenja tamkajšnjega naroda v preteklosti.

Predsednik Luka Hudl se je po končani prireditvi zahvalil gostiteljem za povabilo ter gostoljubje, ki so ga bili deležni te dni in izrekel željo, da bi jih mogli pozdraviti tudi v Globasnici.

Iz Mostarja so se v nedeljo, 30. oktobra, podali v Split, kjer so si še ogledali svetovno znano Meštrovičovo galerijo in Dioklecijanovo palačo ter se potem podali na tamkajšnje letališče.

Tam je potem povzel še besedo vodja volilne skupnosti Globasnica Alojz Gregorič ter se zahvalil za pristrčno gostoljubje in ponovno izrekel željo, da se zopet srečajo v Globasnici. Nadalje se je zahvalil neumornemu Branku Senici, ki je omogočil to prekrasno potovanje, ter zaključil, da Slovenci na Koroškem potrebujejo stike z matičnim narodom kot roža zemljo, iz katere dobiva nove sile za nadaljnji obstoj in razvoj.

Lojze Spacal v „auli slovenici“

Kulturno poslanstvo galerije „aule slovenice“ v seznanjanju koroških ljubiteljev umetnosti s slovenskimi likovniki iz matične domovine in zamejstva, se po nedavni razstavi slikarja Gojmira Antona Kosa nadaljuje sedaj z razstavo del akademskega slikarja in grafika, prof. Lojzeta Spacala iz Trsta, ki so jo odprli v torek v tej naši slovenski galeriji v Celovcu.

V navzočnosti številnega občinstva je predsednik „Društva aule slovenice“ dr. Mirt Zwitter pozdravil častne goste, med njimi jugoslovanskega generalnega konzula Šamca, vicekonzula Miškova, člane sosveta „aule slovenice“: prof. Božidarja Jakca, dr. Cevca, prof. Menašēja, go. dr. Melito Stelletovo-Možino, dalje direktorja Deželne galerije prof. Newolleta, prelata Aleša Zechnerja, dir. Pavleta Zablatnika in številne druge vidne osebnosti.

Poseben pozdrav je veljal navzočemu umetniku prof. Lojzetu Spacalu za njegovo 70-letnico rojstva, hkrati pa mu je čestital k njegovemu bogatemu likovnemu ustvarjanju, ki je dodal svoj delež k obogatitvi slovenske upodablja-joče umetnosti.

Potem ko je prof. Janez Zwitter-Tehovnik govoril o dejanju in nehanju ter bitju in žitju prof. Lojzeta Spacala, so nam predvajali še 13-minutni film o umetnikovem delu in življenju. (Več o likovnem ustvarjanju Lojzeta Spacala v naslednji številki, op. ured.) B. L.

PIREDITVE

MIKLAVŽ PRIHAJA

Prireditelj: SPD „Jepa-Baško jezero“ v Ločah

Kraj: Pušnik v Ločah

Čas: nedelja, 4. 12. 1977, ob 19. uri Miklavža, ki bo obdaril otroke, bodo pozdravili:

tamburaški zbor iz Loč,

otroški pevski zbor,

šolarji z recitacijami.

Starše z otroki, ter prijatelje našega društva prisrčno vabimo na ta večer!

LUTKOVA SKUPINA „PAVLIHA“ SPD „BISERNICA“ V CELOVCU vabi na igro

„PAVLIHA IN ZAKLAD“

v soboto, 26. novembra 1977, ob 11. uri: ljudska šola Sele-Kot, ob 13.30: pri Tišlarju v Šentjanžu, ob 16. uri: v društveni sobi v Borovljah.

Vsi otroci prisrčno vabljeni!

Predavanje s skioptičnimi slikami

TO SO RADIŠE

Prireditelj: SPD na Radišah

Kraj: Gostilna Taver na Radišah

Čas: sobota, 26. 11. 1977, ob 19.30

Tomaž Ogris bo predvajal barvne slike o življenju in delu na Radišah.

MIKLAVŽEVANJE

Prireditelj: SPD „Danica“

v Šentvidu v Podjuni

Kraj: Šentprimož pri Voglu

Čas: nedelja, 4. 12. 1977, ob 14.30

Na sporedu je opereta

„MIKLAVŽ PRIHAJA“

Izvajali jo bodo domači otroci in odrasli.

KULTURNA PRIREDITEV

Prireditelj: SPD „Vrtača“

v Slovenjem Plajberku

Kraj: Gostilna Foltla

v Slovenjem Plajberku

Čas: sobota, 26. 11. 1977, ob 20. uri

Spored: Predvajanje diapozitivov o Švici — Hanzi Weiss

Literarni večer domačih avtorjev.

Odbor

FILMSKO PREDAVANJE:

„POVEST O DOBRIH LJUDEH“

Prireditelj: SPD v Borovljah

Kraj: Društvena soba

v Dolichgasse

Čas: nedelja, 27. 11. 1977, ob 14.30

Film predvaja SPZ iz Celovca.

V „AULI SLOVENICI“

Razstava prof. Lojzeta Spacala, ki so jo odprli v torek, 22. novembra, ob 19. uri, bo odprta še do 16. decembra 1977, od ponedeljka do petka med 13.00—17.00.

VABILO

Poklicna skupnost likovnih umetnikov Koroške bo odprla 29. novembra, ob 19. uri, v veliki galeriji Mestnega doma v Celovcu svojo vsakoletno razstavo pod naslovom „KOROŠKI UMETNIKI 77“

Razstava bo odprta do 11. decembra 1977.

VABILO

na predavanje univ. asist. Hannsa Haasa „Von der Befreiung zum Staatsvertrag — die Kärntner Slowenen nach dem 2. Weltkrieg“ z diskusijo, v soboto, 26. novembra, ob 20. uri pri Miklavžu v Bilčovsu.

VABILO

na predavanje univ. prof. Antona Pelinke „Chancen der Minderheiten in der Demokratie“ z diskusijo, v nedeljo, 27. 11. ob 19.30 v farni dvorani v Šentjakobu v R.

CONSORTIUM MUSICUM LJUBLJANA:

Koroška v pesmi

Tako daleč, da se včasih ne ve, ali je Koroška sploh že kdaj slišala kaj drugega kakor za strupeno in neizprosno sovraštvo do vsega, kar je ali bi utegnilo biti slovensko.

Koroška ni samo lepa dežela. Koroška je tudi žalostna dežela, dežela vnebovpijočih krivic, dežela hladnega in preračunanega potujčevanja. Na njenih pokopališčih počivajo slovenski starši poleg svojih nemških otrok. Nagrobnik za nagrobnikom pripoveduje vedno isto zgodbo: kako so ljudje klonili, kako so jih zlomili, kako so iz Slovencev postali Nemci. Gola dejstva in nič več. Kakor uradne statistike, kakor štetja posebne vrste te na smrt obsojene črede — danes še toliko Slovencev, čez leto že pol manj. Da, Koroška je dežela največjih nesmislov. Tu se človek lahko odloči, da ni tisto, kar v resnici je. Tu lahko vsak otrok slovenskih staršev, tudi če zna samo slovensko, izjavi, da je Nemec in to tudi v resnici postane.

Bridka je usoda Koroške. Od časov Karantanije naprej pozna le boj, eno sámo počasno umiranje. Slovenec lahko samó izgubi. Kdor se ne vda, ne bo imel miru, dokler ne podleže; kdor pa popusti, se do konca življenja ne bo mogel znebiti občutka, da se je prodal. Materialne dobrine mu ne bodo mogle nadomestiti njegove izgubljene identitete. Kljub temu mnogi zaradi osebnih koristi zavržejo svojo narodnost. Iz občutka krivde se potem borijo zoper tiste, ki se niso potujčili. Njim in sebi bi s tem radi dokazali,

da niso slabši od drugih in da je asimilacija neizbežna usoda vseh.

Veliko ljudi pa tega procesa niti ne doume. Popuščajo zavoljo ljubeza miru, ne da bi pomislili, kaj to sploh pomeni. Pravijo, da so si izmislili nacionalne probleme prenapeteži. Ljudem se vendar dobro godi. Vsega imajo na pretek. Ni torej nobenega razloga za pritožbe in vznemirjenje. Mislijo, da lahko stojijo ob strani in da se bo vse samo uredilo. Žal se motijo. Slovenec ne more ostati ob strani, če hoče ostati Slovenec! Se opazijo ne, kdaj so začeli tudi sami verjeti, da je veliko bolj praktično govoriti samo nemško, da je slovenski jezik v bistvu le predsodek. Se opazijo ne, da so že klonili. Še malo in začeli se bodo odkrito priznavati za Nemce ali Vindišarje. Od tod do zagrozenega sovraštva proti Slovincem je potem samo še korak.

Kljub vsem neštetim krivicam in zapostavljanjem pa so še vedno ljudje, ki ne klonejo. Sprijaznili so se z usodo preganjanih in na smrt obsojenih. Ne popuščajo, ampak kljubujejo, trdno odločeni, da bodo ostali Slovenci do konca, pa čeprav bi jim prinesla drugačna odločitev najrazličnejše ugodnosti. Molče trpé, ker se nočejo ukloniti močnejšemu, ker verujejo v pravico, ker niso naprodaj.

Nikjer ni knjige, ki bi dovolj popisala bolečine in ponižanja koroških Slovencev. Nikjer tudi ni kronike, ki bi beležila vse njihove žrtve. Kljub temu pa te niso povsem utonile v po-

zabo. Ljudstvo jih je vtisnilo v svojo pesem. S tem jim je dalo neminljivo melodijo, ki zveni iz roda v rod, ki spodbuja, prosi, roti in hrabri. Ne kliče na boj in sovraštvo, ampak opeva drobne življenjske radosti, iskri se v duhovitih primerjavah in veselih šalah, zasanjano in otožno poje o minulih časih. Naslanja se nad lepoto slovenske besede, uživa v njeni mehki govorici in vrača življenju tisto, za kar je bilo v strupeni atmosferi sovraštva prikrajšano — vrača mu lepoto in ljubezen.

Koroška ljudska pesem zato ni samo pesem. Koroška ljudska pesem je zgodovina. Tista najlepša oblika zgodovine, ki odpušča vse krivice in pozablja vse, kar je bilo grdega in težkega. Ljudska pesem je brezkončna pripoved ponižanih in razžaljenih, ki so opustili misel na maščevanje, ki v svojih težko preizkušenih srcih ne gojé sovraštva, ne čutijo srda, ampak bi radi ohranili za svoje potomce le najlepše in najbolj veselo.

In zato je koroška ljudska pesem neločljivo povezana z usodo svojega naroda. Ko bo utihnila, bo z njo za vedno zamrla tudi slovenska beseda. Zatorej pojmo to našo pesem. Pojmo jo s srcem, upanjem in prepričanjem. Bodimo se z njo. Hrabrimo z njo svoje brate, ki so v stiski in obupujejo. Pojmo jo, da ne bo na slovenskih tleh nikoli utihnila slovenska beseda, da bo Celovec ostal Celovec, Pliberk ostal Pliberk, da bodo vse številne slovenske vasi ohranile slovenska imena in slovenske prebivalce. Pojmo, da se nihče in nikoli ne bo sramoval priznati, da je Slovenec, da bo s Koroškega za vekomaj izginilo sovraštvo, da bo kralj Matjaž lahko mirno spal svoje tisočletno spanje... " F. K.

Jakob Petelin-Gallus v Ljubljani

V petek, 18. novembra, je nastopil celovski pevski zbor Jakob Petelin-Gallus s svojim programom slovenskih narodnih in umetnih pesmi na povabilo kulturne komisije sindikalne organizacije tovarne farmacevtskih in kemičnih izdelkov LEK v slavnostni dvorani tovarne same. Bil je to prvi nastop zbora pod vodstvom novega dirigenta Janeza KAMPUŠA, profesorja na celovškem konzervatoriju. Število pevcev se je znatno povečalo, nekateri so se vrnili k zboru, drugi so novinci. Zato je povsem razumljivo, da je bil zbor še deloma neenoten in „živčen“, kar se je izražalo v tem, da se je na lep aplavz nasmehnila ena sama pevka. Ostali pevci so se, po rožansko povedano, „držali“ tudi pri nastopih Lenčke KUPPER, Milene PIPP ter Toneja STICKRA v narečjih Podjune, Zile in Roža. Poslušalci so naša narečja zelo dobro razumeli, čeprav nekateri naši „bratje“ na Koroškem trdijo, da se koroški Slovenci ne bi mogli pogovoriti z Ljubljančani. Solistični nastopi (Peter HRIBERNIK, Janko ZERZER, Janez KAMPUŠ) so občinstvo močno navdušili, tako da so morali pevci dodati vrsto pesmi.

Med poslušalci smo opazili tudi Lajka Milisavljeviča, dirigenta šentjakobskega mešanega pevskega zbora „ROŽ“, ki je dan navrh nastopil pri krajevni skupnosti Stadion v ljubljanski občini Bežigrad.

F. K.

„Veronika Deseniška“ na celovškem odru

Z Župančičevo „Veroniko Deseniško“ je pred sedmimi leti z nepozabnim uspehom gostovalo na koroških odrih Slovensko ljudsko gledališče Celje. Za stoletnico rojstva Otona Župančiča pa jo je naštudiral Slovensko gledališče v Trstu. Z radovednostjo in hkrati z veseljem pričakovanjem zremo 8. decembru naproti, ko bo to gledališče, ki je že nekajkrat dokazalo pri nas svojo visoko kvaliteto, nastopilo z njo v Mestnem gledališču v Celovcu.

Zgodovinsko ozadje tragedije je mogočnejstvo celjskih grofov v 15. stoletju. Tragedija se godi v letu 1422. Prvo dejanje je na De-

senicah, drugo, tretje in četrto v Krškem gradu, peto pa v Gornjem Celju.

Prva uprizoritev je bila 1. decembra 1924 v Ljubljani. Eni so jo z navdušenjem sprejeli kot visoko pesem ljubezni, kar dejansko je, drugi so jo kritično razcefrali ter ji očitali razne pomanjkljivosti, zlasti dramaturško šibkost.

Odrski strokovnjak Janez Žmavc pravi, da so Župančičevo „Veroniko“ že takoj ob rojstvu pospremile na pot v življenje drobnjarske, zmotne kritične analize in da se Župančič po tem neuspelem srečanju s prominentno slovensko kritiko nikoli nič ni poskusil z odrskim besedilom. Vendar ga je uprizoritev v Celju dne 17. februarja 1925 tako ogrela, da se je v toplem, iskrenem govoru zahvalil vsem, ki so na tako odličen način pripomogli do lepega uspeha. Dejal je, da je „Veronika“ pisana za one, ki poznajo čustvanje, ter je obljubil nadaljevanje svoje odrske pesnitve, ki naj bi obsegala zgodovino celjskih grofov tja do Ulrika, poslednjega Celjana. Dejansko pa drži Žmavcova ugotovitev, da je jedka kritika ob krstni predstavi vzela pesniku veselje do nadaljnjih odrskih pesnitev. Škodala!

Veronika, tolažba in veselje ovdovelega očeta, se sunkoma iztrga iz svojega naravnega okolja ter zapusti Desenice z vsem dekliskim koprnjenjem po velikem svetu. Njeno edino področje je ljubezen. Čista, slepa, neizkušena ljubezen, ki ne vprašuje, kdo je ljubljani. A kmalu spozna, da se bo morala zanjo boriti. Iz začetne zamaknjene čutnosti in prevzetosti zraste v novo, pristno, polnokrvno žensko, ki ne misli odstopiti od svojega poslanstva ljubezni in materinstva. Prevzame nase celo krivdo za Jelisavino smrt ter sprejme končno svojo smrt kot pokoro in zaslužen kaznen.

Friderika srečamo vsega prevzetega od silne, nenadne ljubezni do Veronike. Vanjo se potaplja čedalje bolj, saj najde v njej

tisto, kar pogreša v zakonu s Frankopanko Jelisavo, ki ga ne more pritegniti nase. V imenu te strastne ljubezni vidi Jelisavino smrt celo kot izpolnitev svojih skrivnih načrtov, da popelje Veroniko kot celjsko grofico na svoj dom. Ob mrtvi Veroniki šele spozna zgrešenost svojih naklepov in dejanj in ga je „brezna v sebi strah“.

Jelisava bridko trpi pod bremenom nezaželenosti kot Friderikova žena. Z vso resnostjo si želi smrti. To skrivno željo ji še potrdi spoznanje ljubimskega razmerja njenega moža z Veroniko. Tako se zastrupi pravzaprav iz maščevanja nad Friderikovo nezvestobo.

Herman je z vso doslednostjo in natančnostjo izklesan lik skrajno samozvestnega graščaka, ki mu je neokrnjenost ogromne posesti celjskih grofov edina ljubezen in ohranitev celjske rodbine pred stanovsko neenako krvjo edina skrb. Temu načelu mora služiti vse, za to načelo mu je sleherno sredstvo prav. Zato se čuti celo ob mrtvi Veroniki ponosnega zmagovalca, saj je njegova trmasta neodjenljivost spet enkrat rešila čast in ime celjskih grofov.

LKH

Društvo slovenskih pisateljev v Avstriji in galerija Hildebrand vabita na literarni večer.

Branje bo v sredo, 30. novembra 1977, s pričetkom ob 20. uri v Galeriji Hildebrand, Celovec Wiesbadenerstraße 3.

VRNITEV (Rückkehr)

Ta film bodo predvajali 2. decembra 1977, ob 20. uri v galeriji Hildebrand. Uvodne besede: Jan-ko Messner.

POVOJNO SLOVENSKO PRIPOVEDNIŠTVO

V trinajstih samostojnih esejističnih oddajah, ki so bile v mesecih juliju, avgustu in septembru vsak četrtek zvečer v sporedu slovenskega tržaškega radia „Radio Trst A“, je Lev Detela predstavil povojno slovensko pripovedništvo. V samostojnih esejističnih oddajah ni le spregovoril o slovenskem pripovedništvu v centralni Sloveniji, temveč tudi o slovenski prozi v Italiji in v zdomstvu. V štirih samostojnih oddajah pa je obširneje spregovoril tudi o pripovedništvu slovenskih koroških pisateljev Valentina Polanška, Janka Messnerja, Florjana Lipuša in Metoda Turnška.

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO „SRCE“ V DOBRLI VASI

KULTURNI TEDEN

OB PRILIKI 70-LETNICE DRUŠTVA

S P O R E D :

Petek, 25. novembra 1977, ob 20.00:

PREDAVANJE Z DISKUSIJO. Univ. asistent dr. Hanns Haas, Salzburg: Von der Befreiung zum Staatsvertrag — die Kärntner Slowenen nach dem Zweiten Weltkrieg.

Sobota, 26. novembra 1977, ob 15.00:

Mladinska igra „PLESOČI OSLIČEK“. Igra „Oder Mladje“ iz Celovca; režija: Boštjan Vrhovec.

Ob 20.00: PREDAVANJE Z DISKUSIJO. Univ. prof. dr. Anton Pelinka, Innsbruck: Chancen der Minderheiten in der Demokratie.

Nedelja, 27. novembra 1977, ob 14.30:

Slavnostna prireditev ob 70-letnici društva. Nastopajo: govorniki, domači in sosednji pevski zbori ter mladinska folklorna skupina SPD „Srce“.

VSE PRIREDITVE SO V KULTURNEM DOMU V DOBRLI VASI.

KATHOLISCHE HOCHSCHULJUGEND ÖSTERREICHS — DUNAJ
DNEVI SREČANJA S KOROŠKIMI SLOVENCMI

28. NOVEMBRA DO 4. DECEMBRA 1977, Ebendorferstraße 8

Ponedeljek, 28. novembra 1977:

19.30: Otvoritev razstave Valentina Omana
20.30: Filmsko predavanje: „Tujci v domovini“

Četrtek, 1. decembra 1977:

19.30: Podijska diskusija, dr. W. Daim, dr. E. Waldstein, prof. dr. R. Vospernik, W. Woschitz

Petek, 2. decembra 1977:

19.30: Koroški večer, nastopa ansambel „Drava“ iz Borovelj, vsak udeleženec bo dobil tudi nekaj pristnega za pod zob

Sobota, 3. decembra 1977:

19.30: Literarni večer — Lev Detela in Michael Guttenbrunner

Nedelja, 4. decembra 1977:

9.00: Dvojezična maša z rektorjem Jožetom Kopeinigom
Tema: „Mir na zemlji vsem ljudem“

ČRČEJ: MOJE DRUGO POTOVANJE PO NEMČIJI

(6. nadaljevanje)

Ogled kmetijstva v mestni okolici

Vsakdo vzame pri vходу v cerkev molitvenik iz skupne košare in ga po opravi spet tjakaj položi. Pri maši je ministrirala namesto fantka lepa deklica z bujnimi lasmi. Duhovnik pri povzdigovanju hostije ne drži pokonci, ampak visi iz precej visoko dvignjene roke navzdol izpod prstov. Hostij za obhajanje vernikov nimajo spravljeneh v večjih kelihih, ampak v nekaj plitvih skledicah. Obhajilo deli na eni strani oltarja mašnik, na drugi strani pa stoji ministrantinja s posodo, iz katere jemljejo verniki hostije sami in se obhajajo.

Iz klopi izstopijo vsi v istem redu kot so sedeli, se podajo po hodniku v sredini do oltarja in odidejo po obhajilu na zunanji strani klopi do svojih sedežev. Tako pride vsak natančno na svoje prejšnje mesto in se z nikomur ne sreča. Vsako drenjanje je izključeno.

Po maši je bila doma večerja. K dobri jedi so dodali še nekaj domačih pesmi iz stereo-naprave. Poslušali smo plošče pevcev iz Sel, Jakoba Petelina-Gallusa in pa Danice iz Šentvida v Podjuni. Vmes pa si pripovedovali domače novice, ki so jih poznali deloma že iz Našega tednika. Naročeno imajo tudi Našo luč in pa Rodno grudo, mesečnika naših izseljencev. Z zanimanjem sem pregledoval ta dva lista, ki se vsak na svoj način trudita pomagati našim izseljencem in zdomcem pri ohranitvi povezave z rodnim narodom.

Drugi dan smo malo dalje poležali, nato pa me je peljal gospod Drenovec na ogled kmetijstva v mestni okolici. Videla sva pred leti zložena zemljišča. Vse meje med njivami so bile v ravni črti. Parcele velike, dolge morda do tristo metrov. Tudi pota med njimi so ravna kot puščica. Vsa cestišča so tudi po polju asfaltirana.

Videla sva vsejano pšenico, ki so ji prikrajšali rast slame, zato pa dali še dodatno dušika. Debeli klasje so stali pokonci kot sveče in obetali velik donos. Ječmen je bil že skoraj zrel in je tudi dobro kazal. Nekatere njive so bile posejane s sladkorno peso, ki je imela bujno lepenje. Nikjer ni bilo videti kakega plevela. Rad bi bil zvedel, kako to naredijo, saj je pri nas v Podjuni ravno uničevanje plevela v pesi dalo toliko dela, da so pri-

delovanje pese raje opustili kot pa bi jo z najetimi ljudmi ročno okopavali. Škropljenje s strupi na plevel pa v Podjuni ni nič izdalo. Tako smo morali opustiti to imenitno krmo za molzne krave in dojne svinje. Verjetno imajo tam boljša sredstva proti plevelu, da so njive tako čiste. Žal ni bilo nobenega kmeta blizu, da bi mi to objasnili.

Začudena sva obstala ob velikanski, morda štiri hektarje veliki njivi, ki je bila posejana z drobnim čebulekom. Ta je bil še tako majhen, da sem dvomil, če bo še letos zaredil toliko, da bi ga bilo mogoče jesti. Potem mi je padlo v glavo, da pridelujejo tukaj luk drobnjak, ki ga je mogoče spomladi kupiti v semenarnah in ga nato posaditi po gredah. Toda prvo debelo čebulo že v začetku poljetja. Tudi tukaj ni bilo sledu roč-

nega dela. Ves plevel so uničili s škropivi.

Videla sva tudi tri njive, kjer je bil prvega julija pobran že zgodnji krompir. Ta gre na trg, že isti dan pa vsejejo na njivo prigradno silosno koruzo. To potem v pozni jeseni skupno z zadnjo košnjo s pašnikov ali travnikov stlačijo na velike kupe kar na polju, da se okisa. Pozimi jo vozijo nato molznicam v hleve, kadar je pa bolj toplo, jih naženejo kar h kupom, da se tam po mili volji nažrejo.

Peljala sva se k istemu kmetu, ki sva ga obiskala točno pred desetimi leti. Povedala sva, da sva si takrat obrat ogledala, a gospodarja ni bilo doma. Le neka žena nama je pokazala listine od mlečne kontrole, drugače pa je naju prosila, naj si hleve in stroje sama ogledava. (Dalje prihodnjic)

Se znate smeјati?

ON NI KRIV

»Kaj, takole kosmat greš z mano v gledališče?«

»Saj sem se obril, ko si se ti začela oblačiti.«

NE BO DRŽALO

»Zapomni si Mihec; dobra vzgoja vedno ostane, zaradi nje nikoli ničesar ne izgubiš.«

Macesen

Zrasel si na trdih skalnih tleh, svoje korenine kakor kremplje viješ v rahlo prst v razpokah in čereh, z divjih rož zdravilno roso piješ.

Veje razčesáli divji so viharji, nad prepad krivili tvoje so telo, da si breznom gledal prav na dno, a zaman čakali nate so grobarji.

Sonce te je žgalo v vročih dneh, kot bi izpod tebe vlago pilo, s strelami nebo je vate bilo, a ostal si gospodar na svojih tleh.

Rad poromam k tebi, stari samotar, da kramljava sredi gorskega pokoja o lepoti boja in grenkosti znoja, preden se zažene v naju nov vihar. J. V.

»Ni res, mama. Jaz zaradi nje izgubim skoraj vsak dan sedež na autobusu.«

POROČENA

Mož reče ženi: »Glej, danes obhajava desetletnico najine poroke.«

»Če bi tedaj dobili deset let robi, bi bil danes svoboden.«

PLAVALSKA

»No mali, ali znaš plavati?«

»Znam.«

»Kje si se pa naučil?«

»V vodi.«

DED IN VNUK

Vnuk dedu, ki jemlje neko zdravilo, ki je zelo grenko:

»Dedek, zakaj pa moraš jemati tako grenke kapljice?«

»Zato dragec, ker sem prej jemal preveč sladkih.«

NA CARINI

»Papirji so bili v redu, toda kako boste dokazali, da je spremljevalka res vaša žena?«

»Dragi tovariš, če to ni res in mi dokažete, vam plačam takoj 50.000 šilingov.«

NA DOBREM GLASU

»Ali poznaš Janeza Luknjo?«

»Seveda! Včeraj sem mu posodil pet tisočakov.«

»Potem ga ne poznaš.«

NAŠ TEDNIK PRED 20. LETI — NAŠ TEDNIK PRED 20. LETI — NAŠ

Slovenščina uradni jezik na Koroškem

Minulo soboto ob dvajseti uri zvečer je celovski radio objavil razsodbo Vrhovnega sodišča v Avstriji (Oberster Gerichtshof), da je poleg nemščine tudi slovenščina uradni jezik na Koroškem. (Glej NT 44, 45/77).

V zvezi z nekim stanovanjskim procesom na Gradiščanskem je šla vsa pravna zadeva do Vrhovnega sodišča na Dunaju. To najvišje sodišče na Dunaju je v smislu odstavka 3 člena 7 državne pogodbe odločilo, da je v upravnih in sodnih okrajih Koroške, Gradiščanske in Štajerske s slovenskim, hrvaškim in mešanim prebivalstvom slovenski ali hrvaški jezik dodatno k nemškemu jeziku pripuščen kot uradni jezik in zaradi tega ima obtoženi pravico do neposrednega kontakta s sodiščem v hrvaškem ali slovenskem jeziku brez tolmača.

Ta temeljna razsodba Vrhovnega sodišča dokazuje na eni strani, da imamo pri nas v državi vsekakor sodno oblast, ki razlaga določila državne pogodbe nepristransko in brez vsakega krajevnega šovinizma, na drugi strani pa tudi ta razsodba jasno dokazuje, da smo mi od vsega početka pravilno tolmačili besedilo državne pogodbe, o kateri je avstrijski parlament leta 1955 soglasno določil, da je v vseh svojih členih obvezna za vlado in državo. Kancler Raab je to dejstvo še prav izrecno poudaril, ko je dejal, da vsak poslanec, ki glasuje za besedilo državne pogodbe, glasuje za vse njene člene. Glasoval je torej tudi za člen 7 državne pogodbe, ki zadeva nas Slovence na Koroškem in Hrvate na Gradiščanskem. Državna pogodba prav jasno govori o avstrijski državi na eni strani in o narodnih manjšinah Slovencev in Hrvatov. Tretjega faktorja državna pogodba ne pozna in prav zaradi tega nikakor ne bomo pristali na vključitev kakega tret-

jega faktorja, pa naj si bo pod to ali drugo „firmo“.

Prav gotovo sledi iz razsodbe najvišjega sodišča v Avstriji, da je besedilo državne pogodbe v členu 7 obvezno v celoti, da je tudi v vsej upravi v jezikovno mešanem in slovenskem ozemlju slovenščina obvezni uradni jezik. Okrajno sodišče v Pliberku, v Dobrli vasi, v Železni Kapli, v Celovcu, v Borovljah, v Rožeku, v Beljaku, Podkloštru, v Šmohorju in deželno sodišče v Celovcu so po razsodbi najvišjega sodišča neposredno prizadeti. Isto velja tudi za vsa upravna oblastva v poštevi prihajajočega ozemlja. Priznanju slovenščine kot uradnega jezika morajo na zunaj odgovarjati napisi, ki jih država pogodba tudi predvideva.

Kot avstrijski državljani, ki izpolnjujemo vse dolžnosti, katere nam nalaga naša državna ustava z zakoni, seve ne bomo nikdar pozabili na pravice, ki jih nam ista ustava daje.

Ves koroški šovinizem nas ne moti, ker je vse to le medel ostanek plesnive preteklosti. Vsa bodočnost pa leži v pravilnem pojmovanju medsebojnih odnosov, v zvestobi do v pogodbah prevzetih dolžnosti, v zaupanju do podpisnikov mednarodnih pogodb. To zaupanje imamo in na to zaupanje gradimo in kakor dokazuje razsodba najvišjega sodišča v naši državi, smemo na tem zaupanju graditi in svoje pravice tudi v bodoče uveljaviti.

Nad eno stoletje smo se Slovenci borili za priznanje našega lepega jezika tudi v javnem in upravnem življenju in smo po državni pogodbi to priznanje dosegli. Sedaj je seve naša dolžnost, da se te pravice tudi v polni meri zavedamo in poslužujemo pri vsaki priliki. Skrb dežele in države pa je, da postavi v tem ozemlju uradnike, ki so zmožni obeh deželnih jezikov.

NAŠ TEDNIK PRED 20. LETI — NAŠ TEDNIK PRED 20. LETI — NAŠ

DR. IVO ŠORLI:

10

VEČNE VEZI

POVEST

Tako sem — posebno še po tem, kar sem čul že v Ljubljani — davi res samo zaradi lepšega potrkal še v tukajšnji bolnišnici. Seveda zaman. Moram pa reči, da so se mi ti ljudje tu zdeli nekoliko manj „trdi“. Toda naposled so se mi vendar vsi spremenili v obcestne kačipote na — Rominje, srednje velik trg kakih trideset ali štirideset kilometrov odtod.

O tem kraju ti bom več pisal v dveh, treh dneh, ker si ga nameravam že jutri ogledati. Za prvo silo bi namreč poskusil tam.

Toda pri tem se nikakor še ne odrečem Mariboru. Če se mi posreči v tem prijaznem mestu dobiti vsaj štiri sobe, sploh ne bom dalje iskal.

Tu se je Kocjančič kakor utrujen zopet ustavil. Pisal je namreč s čudnim naporom, vsaj z nekakim neugodjem. Ali naposled vse skupaj ni hkrati še najbolj podobno pritožbi proti — novi domovini? In tu je nenadoma začutil, kakor da ga je pred Almo sram ...

Ne, Bog ve, da ne zato, ker bi se bil bal, ali je tako še bolj ne oplašil in se bo še teže ločila od „svojih krajev“ ... njegova notranja, res prav notranja, srčna zadrega je bila globlja ... (Tako, kakor če bi bil prišel k njenim svojcem,

pa bi ji moral poročati, da so ga neprijazno sprejeli — k njenim svojcem, ne k svojim, ker tu bi mu graja povzročala manj trpljenja ...). Toda, kako to in odkod?

Res, ali ni, kakor da jo vsaj nekako podzavestno dolži — ima vsaj za zmožno — nečesa, za kar mu naposled ni dala pravega povoda? ... Razen, no ... razen, da ga je tako čudno nespametno rotila, naj bi ostali tam ... O, moral bi se nemara dati rajši zapirati, vklepati — zavleči med tiste sardinske kozarje, ki imajo nesrečnike celo za prave zločince, ker ne morejo doumeti, da politična krutost muči tudi poštene, nedolžne ljudi!

„Eh, vsekakor bo najbolje, če za danes čim prej skončam!“ se je zganil z nestrpnostjo človeka, ki doslej ni bil vaju, da se ukvarja s takim premišljanjem. „Nisem pač razporežen. In dokler sam ne vem, pri čem sem, je to naposled tudi naravno.“

Naglo je pripisal: „Pač, še nekaj ti moram omeniti. Hvala Bogu, da sem se še v Pulju pozanimal za Calmovo bivališče po njegovi premestitvi v Italijo, in ti tu prilagam njegov naslov. Če pišeš, da sta že na dan mojega odhoda dva orožnika vprašala po meni in napravila zelo dolge obraze, ko si jima zatrdila, da sem odpotoval s pravilnim potnim dovoljenjem, je zelo verjetno ali vsaj mogoče, da te bo nadlegoval še kdo. Če bo treba, se sklicuj na tega vrlega moža ali pa mu celo piši! Jaz za svojo osebo se mu še danes malo potožim in ga za vsak primer zaprosim, da te zaščiti.“

Potem je pristavil še nekaj poslovnih besed, a ko je zalepil, se je oddahnil, kakor da je opravil zelo neprijetno delo. In vendar mu je bilo srce tako polno toplih čustev do teh dveh sirot tam daleč za gorami ...

XVII.

Drugi dan točno ob desetih je Kocjančič dospel na postajo v Rominju. Presodil je, da mora biti pokrajina poleti res prav ljubka — za zimske čare te vrste še ni imel pravega razumevanja — trg sam pa se mu je zdel tak, kakor so pač vsi večji kraji vsaj po Sloveniji. Ponosna sodna zgradba je kakor slučajno stala na samem. Blizu tam na pravi vili je zagledal ime dr. Strelca.

Velik in širok, sploh že na prvi pogled mogočen možak srednjih let ga je naravnost vžičeno sprejel.

„Dà, takega človeka potrebujemo! Kar sam Bog nam je vas poslal!“ je vzklikal. „Tega starega nemškutarskega pijančka, ki poleg tega še nič ne zna, boste stisnili v enem mesecu.“

„Dobro, gospod doktor!“ je premišljeval Kocjančič. „Kako pa s stanovanjem? Bom našel kaj primerne vsaj tu?“

„Za ordinacijo vam lahko odstopim dve sobi kar jaz. To se pravi: poslopje zadaj na dvorišču bo treba samo nekoliko preurediti in dobimo dva prav čedna, sončna prostora. Sobo vsaj za enkrat dobite pri Holzingerju v hotelu. Na družinsko stanovanje seveda ni misliti.“

Kocjančič si je v tem lepem zimskem soncu še malo ogledal res prijazno in snažno gnezdo, opoldne pa se spet zgasil pri Strelcu. Veljak ga je sam spremil v hotel in uvedel v precej veliko uradniško samsko družbo. Vsi ti ljudje, vmes tudi nekaj res čednih in živahnih učiteljic, so ga toplo povabili v svoj krog in mu obetali najprijetnejše življenje.

Ko se je približala ura odhoda, je Kocjančič sam odhitel proti postaji.

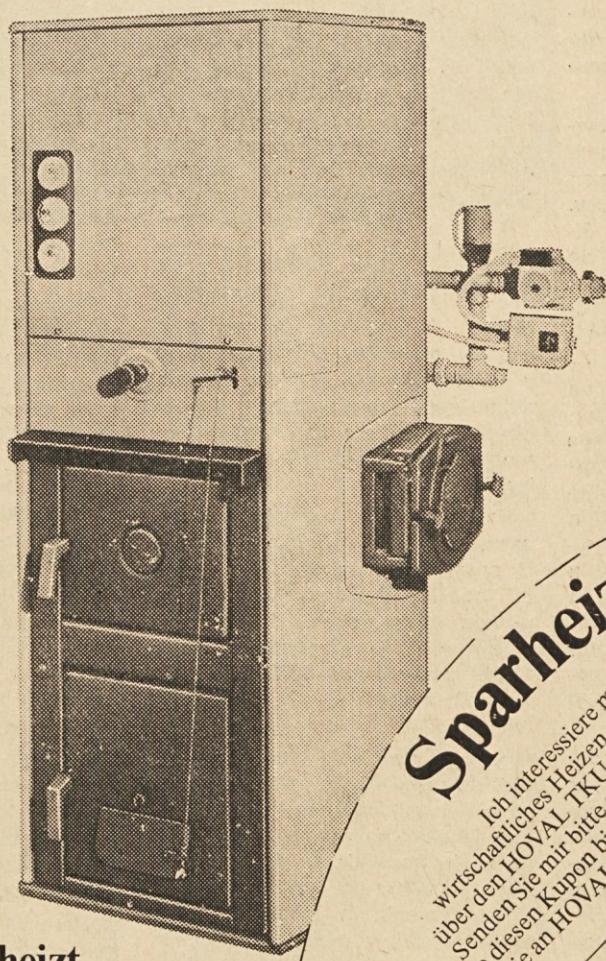
...mein sparsamster Kollege: Der Hoval TKU Doppelbrand -der Sparheizer

Als Allesheizer
macht er Sie unab-
hängig von einzelnen
Brennstoffpreisen.

Und gibt Ihnen jahrzehntelang
Sicherheit vor Reparaturen, weil er
stabil und zukunftssicher gebaut ist.
Auch das ist ein Grund, warum man
sich mit HOVAL-Wärme beruhigt
wohl fühlen kann.

Hoval heizt,
was andere versprechen

Sparheizer-Kupon
Ich interessiere mich für
wirtschaftliches Heizen, und möchte mehr
über den HOVAL TKU Doppelbrand erfahren.
Senden Sie mir bitte ausführliche Information.
Kleben Sie diesen Kupon bitte auf eine Postkarte und senden Sie
sie an HOVAL, 1010 Wien, Erlingergasse 13.

Mein Name: _____
Meine Anschrift: _____

TV AVSTRIJA 2. SPORED

NEDELJA, 27. novembra: 17.15 Spota — 18.00 Smučarska gimnastika (2) — 18.30 Zgodovina letalstva; filmska serija — 19.30 Pošast; v angleškem jeziku — 20.00 Knjižni sej — 20.15 Prejšnji odnosi; burka v enem dejanju Johanna N. Nestroya — 21.20 Kontrapunkt; glasbena oddaja — 22.10 Brez nagobčnika.

PONEDELJEK, 28. novembra: 18.00

Angleščina za tiste, ki že nekaj znajo — 18.25 ORF danes — 18.30 Umetnost v Afriki (2) — 19.30 Snov in prostor: TV v šoli (11) — 20.00 Štiridesetletnik: Nesebično dejanje; filmska serija iz Poljske — 20.45 Tibetanska kultura v indijski pokrajini Ladok — 21.30 Čas v sliki — 22.00 Srečanje brez kesanja; pojasnjevalni film zveznega ministrstva za zdravstvo in okolje — 22.05 Obračun: Spor med Irsko in Anglijo — na primeru človeka, ki se je povzpel kvišku, iz liverpoolskega okolja.

TOREK, 29. novembra: 18.00 Polje-

delstvo danes — 18.25 ORF danes — 19.30 Ekologija (2); TV v šoli — 20.00 Paul Gauguin (1); biografija slikarja; tridelni film opisuje življenje francoskega slikarja Paula Gauguina — 21.30 Čas v sliki 2 in kultura — 22.05 Klub 2.

SREDA, 30. novembra: 18.00 Tečaj francoskega jezika — 18.25 ORF danes — 18.30 Gornja Avstrija: Tretjina življenja — 18.55 Sailor; življenje na britanski letalonosilki (v angleščini) — 19.30 TV v šoli: Obraz stoletij (17) — 20.00 Teleobjektiv s Clausom Gattererjem — 21.00 Državna opereta Otona M. Zykana in Franca Novotnyja —

22.05 Čas v sliki 2 in kultura — 22.40 Klub 2.

CETRTEK, 1. decembra: 18.00 Tečaj ruskega jezika — 18.25 ORF danes — 18.30 Čarobne oblike; film opisuje delo češkoslovaških steklopihalcev — 18.50 Umetnost, kaj je to? — 19.30 TV v šoli: Gost pri Johannu Nepomuku Davidu — 20.00 Paul Gauguin (2) — 21.30 Čas v sliki 2 in kultura — 22.05 Klub 2.

PETEK, 2. decembra: 18.00 Kaj lahko postanem? Varilec — 18.25 ORF danes — 18.30 Portret: Alexander Calder — 19.30 TV v šoli: Francoščina

— 20.00 Patenti, patenti; iznajditeljski sej — 21.05 Nova; poročila iz znanosti in raziskovanja — 21.20 Trailer; novi filmi — 22.05 Čas v sliki 2 in kultura — 22.40 High Chaparral: Moj brat Buck.

SOBOTA, 3. decembra: 17.00 In pride sovražnik v deželo; film o deželni obrambi Hansa Zerbasa — 18.00 Orientacija: Socialna demokracija in vera — 18.30 Brez nagobčnika — 19.30 Razmišljanje prinaša obresti (10) — 19.50 Galerija — 20.15 Paul Gauguin (3); biografija slikarja — 21.40 Anarhija v štirinastinskem taktu.

Nenadoma se mu je pridružil starec v sicer gosposki, a silno zanemarjeni obleki in z nenavadno rdečim nosom. „Vi ste gospod doktor Kocjančič? Jaz pa sem doktor Krauthofer, tukajšnji zdravnik,“ se je mož v silno slabi slovenščini predstavil. „Gospod kolega, ali je res, da se nameravate nastaniti tu? Prišel sem vas lepo prosit, da ne, ker sem drugače izgubljen! Imam ženo in še osem ne preskrbljenih otrok! Že sedaj mi večina pacientov uhaja drugam — če pridete vi, mi ostane edino še tisti borni fiksum, dokler — dokler mi ga ne vzame nova vlada.“

Kocjančič je to klavarno prikazen s še bolj klavrnim mledovanjem osupel opazoval in ni vedel, kaj naj reče. No, že se je vzravnal in hladno, a vendar prijazno odgovoril:

„Na vse to vam ta hip še ne morem končno odgovoriti. Pri županu sem si izgovoril pomisleka do konca marca. No, sami pravite, da vam pacienti uhajajo drugam. Morebiti bi bilo že tistih zame dovolj?“

„Je vse zaman, gospod!“ je zajavkal oni. „Če mi vzamejo še fiksum...“

„Za vaše fiksume se jaz ne bom pulil! Vendar boste razumeli, da more vaš in sploh zdravniški ugled samo trpeti, če se razve...“

„Vem... vem...“ je zajeceljal siromak. „Žena me je poslala. Češ, naj vsaj poskusim...“

„Recite gospe, da bo bolje, če ne pride kdo drugi!“ In zadovoljen, da je privozil vlak, se je kratko poslovil.

„Neprijetna stvar!“ je zamrmral, ko je oni sključeno odhajal tja dol. „Toda, čeprav se mi mož nekoliko smili, bom prej pomislil na tiste, ki sem jim, kakor vse kaže, tu res potreben. Da je kaj takega sploh mogoče!“

V vlaku je premišljeval, kako bi o vsem poročal ženi...

XVIII.

Kocjančič si je rekel, da se bo do zadnjega marca pač pokazalo, kaj bo z njegovo prošnjo za stanovanje v Mariboru. Po treh tednih čakanja je prejel obvestilo, da si lahko ogleda prostore v že predmestni Dolgi ulici št. 10. To je še najboljše, kar mu morejo nuditi za sedaj.

Da ne pride „kaj vmes“, je naglo pohitel tja ven. Soba z dvema oknom na ulico brez parketov in z nekoliko višjim stropom je bila vsaj svetla, kuhinja vsaj prostorna. Stanovanje je imelo tudi obširno podstrešje, kamor bo za prvo silo mogoče spraviti del pohištva.

Dolgo je nepremično stal tam in v prsih ga je dušilo... Toda hišnica je postajala že nemirna in treba se je bilo odločiti. Naglo je plačal za tri mesece in vtaknil ključke kar v žep. „Vsaj streha je!“ je zamrmral.

O vsem tem je takoj pisal Almi. Kolikor mogoče natančno in celo z nekakim „načrtom“ ji je posebej popisal novo stanovanje, da bo lahko „že naprej premislila, koliko se da spraviti v sobo in drugam“. Potem je prvič že precej odločno povedal, da bo ponudbo v Rominju vsaj začasno najbrž sprejel, in ji v zvezi s tem naslikal, kako približno si on misli bodoče življenje s tedenskimi, če ne celo bolj pogostimi poseti v Maribor.

XIX.

Drugi dan je na cesti nenadoma srečal odvetnika Jurca iz Trsta, silno dolgega, vedno vihravega, vedno veselega človeka.

„Ti tukaj, Jurca?“ je vzkliknil. „Pa ne, da so tudi tebe, velikega apostola miru? Kako to?“

„Deloma peš, deloma na konju!“ se je zakrohotal Jurca. „Sicer so me z zastavami spremljali na postajo in joka je bilo kakor ob pogrebu dičnega Crispija, a vse zaman! Nisem se dal omehčati!“

„Govori pametno, če ti je mogoče!“ ga je ustavil Kocjančič. „Saj so se menda res naveličali samo tvojih slabih šal! Če ne, da so tudi že v Trstu začeli?“

„Prijatelj, mar nisi še dognal, da ni naroda na svetu, ki bi imel manj smisla za humor? Ne mislim satire in zabavljic; v tem so mojstri. In so ti Tržačani že do danes napravili na svoje osvoboditelje nekaj naravnost nebeških dovtipov — jih že povem, ko nas bo več skupaj. Zato pa tisto, kar mi imenujemo zafrkacije ali potegavščine, ti idiotje vedno vzamejo stoodstotno zares. Ker pa jaz brez tega ne morem, mi v ponedeljek stopi v pisarno par mladih fakinov in — mi da ultimatum. Naj se do torka zvečer poberem, če nočem, „že vem kaj“. Pa seveda kar greš, če ti tako lepo rečejo. Izprosil sem si samo nekaj dni odloga, češ da moram prej vedeti kam, a da zato potem izginem kakor kafra. Ali si ti že kdaj videl izginiti kafro? — No, no, saj bom! Vem, ti hočeš vedeti, zakaj sem se odločil prav za Maribor? Ker sem se spomnil bratranca in prijatelja Žiliha tu. Njemu sem pisal. In pomisli, fant pravi, naj kar pridem — odstopi mi sobico in čum nato s štedilnikom. Sreča vseh sreč, da nimam otrok in sem se bil prepametno odločil, da bom to stvar šele pozneje v delo vzel! Pa še v pisarno me začasno sprejme! Ne na procenite, veš, toliko plemenitosti na svetu ni — samo od litra bom imel!“

(Dalje prihodnjič)

Predstavljamo Vam občino Velenje

Čas od druge svetovne vojne naprej pomeni za vse jugoslovanske narode in narodnosti in tudi za Slovence najpomembnejše obdobje v zgodovini njihovega družbenega in gospodarskega razvoja. Svobodni in neodvisni, organizirani v samoupravni socialistični družbi, z ugledom v svetu — kar vse smo dosegli pod Titovim vodstvom — se lahko vsi delovni ljudje brez precejevanja doseženega in brez lažne skromnosti s ponosom ozremo na sadove svojega dela in zato tudi s samozaupanjem pogledamo v prihodnost.

Velenjska občina sodi po površini in prebivalstvu med srednje velike občine v SR Sloveniji; meri 182 km² in ima 32.000 prebivalcev. Dve tretjini prebivalstva občine živita v Velenju, ki je nastalo in se razvilo po revoluciji kot izraz industrijskega prebujenja in socialistične graditve nove družbe. Velenja — kakršnega poznamo danes — pred tridesetimi leti ni bilo. Bili pa so tu velenjski rudarji, ki so se hoteli dvigniti iz svojega bednega polproletarskega življenja k lepšemu, človeka vrednejšemu življenju. Tu so bili tudi dobri borci in prekaljeni revolucionarji, ki se niso ustrašili ne težav in ne dela in ki so se tako kot poprej v borbi za nacionalno in socialno osvoboditev, zagrizeno lotili obnove porušene dežele, graditve novega gospodarstva in nove družbe in tudi graditve svojega novega mesta.

Zgodovina Velenja je tesno povezana z zgodovino velenjskega rudnika; tako kot se je razvijal rudnik, se je razvijalo tudi Velenje. Osnova za razvoj mesta in vsestransko družbeno-ekonomsko preobrazbo velenjske občine je bil premog (lignit), ki je dobil kot pomemben energetski vir svoje ustrezno mesto šele v socialistični Jugoslaviji. Velike potrebe po energetskih virih so narekovale izgradnjo mnogih energetskih objektov v Jugoslaviji, med katerimi so bili tudi velenjski rudnik in šoštanjске termoelektrarne. Velenjski rudnik je

v vseh povojnih letih svoje zmogljivosti stalno povečal, o čemer najbolj zgovorno pričajo podatki o njegovi proizvodnji. Leta 1945 so nakopali velenjski rudarji 182.500 ton, v letu 1976 pa 4.400.000 ton lignita.

Vzporedno z razvojem velenjskega rudnika, je potekala tudi izgradnja šoštanjskih termoelektrarn, ki bodo z dograditvijo 4. faze dosegle skupno zmogljivost 745 MW. Energetski viri velenjske občine imajo pomembno mesto v energetski bilanci SR Slovenije, saj zagotavljajo preko 40% električne energije Slovenije.

Druga pomembna gospodarska dejavnost v občini je kovinsko-predelovalna industrija oziroma Tovarna gospodinjске opreme „Gorenje“, ki je močno spremenila družbeno gospodarsko strukturo občine in omogočila zaposlovanje žensk. „Gorenje“ se je razvilo iz majhne obrtniške delavnice in je v obdobju kratkih 15 let postalo najmočnejši proizvajalec gospodinjске opreme v Jugoslaviji. „Gorenje“ veliko svojih proizvodov tudi izvažajo.

Energetska in kovinsko-predelovalna industrija sta najpomembnejši gospodarski dejavnosti v občini in nosilki družbeno-ekonomskega razvoja in napredka. V teh dveh dejavnostih je zaposlenih okoli 12.000 delavcev ali 63% vseh zaposlenih v občini.

Dinamičen družbeno-ekonomski razvoj je povzročil hitro naraščanje zaposlenosti in prebivalstva. V povojnem obdobju se je prebivalstvo občine podvojilo, zaposlenost pa se je povečala za 4,7 krat oziroma od 4.000 na 19.000 delavcev.

Rast Velenja in drugih urbaniziranih naselij v občini spremljajo znani pojavi; sem se priseljuje predvsem mlado prebivalstvo iz kmečkih območij, zato mora občinska družbena skupnost intenzivno reševati vse tiste probleme, ki jih imajo ljudje, ko si ustvarjajo dom in družino. Pri reševanju življenjskih problemov delovnih ljudi

in občanov so bili in so še vedno veliki problemi; prebivalstvo namreč narašča mnogo hitreje kot materialne možnosti za pokrivanje vseh potreb na stanovanjsko-komunalnem in kulturno-socialnem področju. Kljub velikim materialnim in drugim težavam, ki spremljajo naš razvoj, pa vendarle lahko ugotovimo, da sta doslej gospodarski in socialni razvoj v naši občini potekala dokaj skladno. Izgradnja mesta Velenja je bila ves čas podrejena težnji, da je treba v njem ustvariti čimbolj ugodne življenjske pogoje zlasti glede stanovanjskih razmer, komunalne higiene in človekovega okolja, zdravstvenega varstva ter varstva otrok in izobraževanja. Le v takih delovnih in življenjskih razmerah, ki zagotavljajo družino, je delovni človek lahko uspešen pri delu in v življenju.

Prebivalci Velenja so razmeroma mladi in živijo tu kot prva generacija. Prehod od prejšnjega načina k sodobni mestni industrijski kulturi za marsikoga ni bil lahek, vendar so ljudje tovrstne začetne težave hitro premagali. K utrjevanju povezanosti in enotnosti med ljudmi so veliko prispevale prostovoljne delovne akcije. V izgradnjo in uređenje svojega mesta so Velenjčani vložili milijon prostovoljnih delovnih ur. Zaradi tega so na svoje mesto močno navezani in še danes skrbijo za njegovo urejanje.

Delovni ljudje in občani občine Velenje vlagajo tudi svoja sredstva v urejanje življenjskih razmer. Da bi pospešili reševanje problemov na področju varstva otrok, vzgoje in izobraževanja in družbenega standarda sploh, so se občani že dvakrat na referendumu odločili za plačevanje samopriskupke. S sredstvi občanov in delovnih ljudi se je v zadnjih letih zgradila cela vrsta pomembnih objektov splošnega družbenega standarda, kot so otroški vrtci in otroška igrišča, šolske stavbe in telovadnice, kulturni in športni objekti ter najrazličnejši komunalni objekti in naprave.

tiste, ki hitro mislijo, z Hansom Rosenthalom — 21.50 Šport — 22.05 Vprašanja kristjana — 22.10 S hudičevimi pozdravi; grozljivka o mladem pustolovcu, ki je po avtomobilski nesreči izgubil spomin — 23.40 Poročila.

RADIO CELOVEC

NEDELJA, 27. novembra: 07.05—07.35 Duhovni nagovor — Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 28. novembra:

13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — „Koncert mladinskega pevskega zbora iz Maribora“ (1. del).

TOREK, 29. novembra: 09.30—10.00 Za našo vas — 13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — Šport.

SREDA, 30. novembra: 13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — „Zvenelo moje cvetje“ (ljudske pesmi) — Cerkev in svet.

ČETRTEK, 1. decembra: 13.45—14.45 Celovski radijski dnevnik — Dr. P. Apovnik: Pravni nasveti za vsakogar (Dr. P. Apovnik bo govoril o socialni pomoči starejšim ljudem, ki ne dobivajo penzije iz rednega socialnega zavarovanja, telesno oviranim osebam (npr. slepim) in mladim ljudem, ki zaradi telesnih ali duševnih ovir ne najdejo zaposlitve in se ne morejo preživljati sami — „Koncert Mladinskega pevskega zbora iz Maribora“ (2. del).

PETEK, 2. decembra: 13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — M. Kumerčič: Iz popotne torbe.

SOBOTA, 3. decembra: 09.45—10.30 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

TV Ljubljana

NEDELJA, 27. novembra: 8.20 Poročila — 8.25 Za nedeljsko dobro jutro: Festival MPZ Celje 77 — 8.55 625 — 9.35 G. Flaubert: Gospa Bovary, nadaljevanka — 10.30 Slavnost ob koncu del na kanalu Donave-Tisa-Donava — 11.30 Kmetijska oddaja — 12.15 Karino, serija — 12.40 Ostržek, risana serija — 13.05 Poročila (do 13.10) — Nedeljsko popoldne: Križem kražem, Zakoni divjine, barvna serija, Okrogli svet, TV žetnik, Moderni časi, film, Poročila — 17.50 Košarka: Brest — Jugoplastika — 19.15 Risanka — 19.30 TV dnevnik — 20.00 I. Ivanac: Nikola Tesla, nadaljevanka — 21.05 Svet okoli Jastrebarskega, serija — 21.40 Miniature: Vizije Vide Fakinove — 21.55 TV dnevnik — 22.15 Športni pregled.

PONEDELJEK, 28. novembra: 17.10 Glasbena pravljica: Globina zvona — 17.25 Zakoni divjine, serija — 17.50 Obzornik — 18.05 Raziskovalna ladja — 18.15 Varstvo pri delu — 18.30 Dogovorili smo se — 18.45 Mladi za mlade — 19.15 Risanka — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Bombaški proces, I. del drame — 21.35 Kulturne diagonale — 22.20 TV dnevnik.

TOREK, 29. novembra: 9.40 Poročila — 9.45 Pesmi izpod Bohorja — 10.15 Potovanje okrog sveta, serija — 10.30 Črna puščica, serija — 10.45 Trije filmi Charlija Chaplina — 12.10 Poročila (do 12.15) — 15.00 Slavnostna prireditev ob dnevu kovinarjev —

15.50 Vlak v snegu, film — 17.15 Poročila — 17.20 Košarka: Rabotnički — Partizan — 19.15 Risanka — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Bombaški proces, II. del drame — 21.30 Glasbena oddaja — 21.50 Kitajska, 1. del iz cikla: Storitve revolucij — 22.30 TV dnevnik.

SREDA, 30. novembra: 9.30 Poročila — 9.35 Risanke — 9.55 Z besedo in sliko: Storzkoovo popoldne, 3. del — 10.05 Zakladi Britanskega muzeja, serija — 10.30 Promenadni koncert — 11.00 Prva lastovka, film — 12.10 Poročila (do 12.15) — 17.50 Gregec-Kobilica, otroška oddaja — 18.05 Poročila — 18.10 Jugoslovanska trimska televizija — 18.45 Od vsakega jutra raste dan: Opčine pri Trstu — 19.15 Risanka — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Film tedni: Kozara — 22.10 TV dnevnik.

ČETRTEK, 1. decembra: 9.00 TV v šoli: Najmračnejši dnevi človeštva, Od Cortine do Benetk, Ribogojnice — 10.00 TV v šoli: Francoščina, Risanka, Kemija (do 11.05) — 17.25 Profesor Baltazar, risanka — 17.50 Eksperimenti v koralnih čerch, film — 18.45 M. Belina: Odprava v različnih smereh, nanizanka: Igrajmo se gledališče — 19.15 Risanka — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Prijatelji in sosedje, humoristična oddaja — 20.35 Pogovor o... — 21.25 Od glave do pete — 22.40 TV dnevnik.

PETEK, 2. decembra: 8.45 TV v šoli: Dnevnik 10, Slovenščina, Ruščina, Obisk v ambulanti, Na svidenje spomladi — 10.00 TV v šoli: Angleščina, Risanka, Zgodovina (do 11.05) — 17.10

*Posebnost je boljša, kajti navadno imajo mnogi!
Zaradi tega raje takoj h*

PODJERBERK — ST. KATHREIN
Škofiče/Schiefling
Tel.: 0 42 74 - 29 55 18
Celovec/Klagenfurt
Rothauerhaus
Tel.: 86 2 92

**Pravočasni božični nakupi
zasigurajo največjo izbiro,
najboljše svetovanje in prijetno vzdušje.**

TV AVSTRIJA

1. SPORED

NEDELJA, 27. novembra: 14.30 Morski volk (televizijski film v štirih delih) 1. del: Čudna ladja. Po Jacku Londonu — 17.00 Volk in sedem kozic; lutkovna predstava — 17.30 Čebelica Maja: Kako Maja in Vili prebrodita zimo — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Klub seniorjev — 18.30 Vodič avstrijske ljudske glasbe — 19.00 Avstrija v sliki v nedeljo; oddaja gradišćanskega radia — 19.20 Adventni pogovor (1) — 19.30 Čas v sliki in kultura — 19.50 Šport — 20.15 Demoni; film po romanu F. M. Dostojevskega (4. del): Umor — 21.55 Šport — 22.05 Nočni izbor — 22.55 Poročila.

PONEDELJEK, 28. novembra: 9.00 Za cicibane: Poslušati muziko — 9.30 Kaj lahko postanem? Napravi pravilno! — 10.00 TV v šoli: Velika iluzija, film, od 7. šolskega leta dalje — 10.30—12.00 Morski volk, po romanu Jacka Londona (ponovitev s prejšnjega dne) — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Omaruru: Trd denar — 18.25 ORF danes — 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki in kultura — 19.50 Šport — 20.00 Šport v ponedeljek — 20.55 Ulice San Francisca — 21.45 Poročila in šport.

TOREK, 29. novembra: 9.00 Za cicibane: Muzicirati — 9.30 Tečaj angleškega jezika — 10.00 TV v šoli: Snov in prostor (11) — 10.30—12.00 Ti si krasna; glasbena šaloigra — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Živalski raji — 18.25 ORF danes — 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Tveganje — 21.10 Vaš nastop, prosim! Gledališka oddaja — 21.55 Sredozemsko morje; dokumentacija — 22.50 Poročila in šport.

SREDA, 30. novembra: 9.00 Oddaja z mišjo — 9.30 Poljedelstvo danes (ponovitev) — 10.00 TV v šoli: Ekologija

(2) — 10.30—11.55 Mumijina kletve, film o faraonovem grobu v egipčanski puščavi — 17.00 Medved Peci, predstava lutkovnega gledališča — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Dr. Doolittle... in kunec iz klobuka; risanka — 18.25 ORF danes — 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Muzej — 20.10 Skrivnosti morja — 21.00 Moji najemniki so najboljši; družinska serija — 21.45 Poročila in šport.

ČETRTEK, 1. decembra: 9.00 Za cicibane — 9.30 Tečaj francoskega jezika — 10.00 TV v šoli: Obraz stoletij (17) — 10.30—12.00 Če se raztrgajo verige; pustolovski film o irskem uporniku preteklega stoletja — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Kuhinja v televiziji — 18.25 ORF danes — 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Tistega dne, ko so ugrabili papeža; komedija — 21.45 Konec.

PETEK, 2. decembra: 9.00 Za cicibane: Adventne pesmi — 9.30 Tečaj ruskega jezika — 10.00 TV v šoli: Kot gost pri Johannu Nepomuku Davidu — 10.30 Klub seniorjev — 11.00—12.30 Ženski zdravnik dr. Prätorius; zabavna zdravniška zgodba — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Dvorni teater: Odločitev — 18.25 ORF danes — 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Service-box — 20.15 Akti znaki XY-nerešeni — 21.20 In pride sovražnik v deželo; filmsko poročilo o deželni obrambi — 22.05 Šport — 22.10 Nori mušketir; pustolovski film poln humorja — 23.55 Akti znaki XY-nerešeni; poročila in reakcije — 0.10 Poročila.

SOBOTA, 3. decembra: 15.30 Biti oče ni tako lahko; zabavni zapletljivi o nenadnem očetovstvu — 17.00 Športni ABC — 17.30 Heidi; zgodba deklace; risanka — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.30 Heinz Conrads v soboto zvečer — 19.00 Avstrija v sliki z aktualnostmi iz Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki in kultura — 19.55 Šport — 20.15 Vprašalna igra za

RUTAR CENTER MÖBEL + ELEKTRO

**Barvni televizor
slikovna žarnica
(ekran) 66 cm.
Elektronika z modulacijsko tehniko
S 9950.-**

**Vaš stari aparat zamenjamo
po najvišjih cenah**

**Frühzeitige Weihnachtseinkäufe
sichem größte Auswahl, beste Beratung
und angenehme Atmosphäre**

**AVSTRIJSKO PLESNO PRVENSTVO
V DELAVSKI ZBORNICI V CELOVCU**
Bahnhofstraße 44

Čas: sobota, 26. 11. 1977, ob 19.30
Med plesalci sta tudi dva naša rojaka.

Ljubitelji plesa pristrčno vabljени!

**KLUB JUGOSLOVANSKIH
DELAVCEV V CELOVCU**

vljudno vabi ob jugoslovanskem
prazniku dnevu republike na

SVEČANO PROSLAVO

ki bo v nedeljo, dne 27. novembra
1977, ob 16.30 v veliki dvorani
Delavske zbornice za Koroško v
Celovcu, Bahnhofstraße 44.

NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslov: „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt. Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave 72.5.65. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradišče 10, 61000 Ljubljana, tel. 22207. Naročnina znaša letno: za tuzemstvo 150.— šil., za Jugoslavijo 150.— din za ostalo inozemstvo 250.— šil. (po zračni pošti 500.— šil.). — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik: Nužek Tošmajer, Verovce štev. 2, 9065 Zrelec. — Tiska: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.